

การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

อรณิชา มูลเครือคำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

อรณิชา มูลเครือคำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นสวนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร. บรรจง ไชยรินคำ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2556

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความกรุณาจาก ดร. บรรจง ไชยรินคำ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ พร้อมทั้งตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และอาจารย์ทุกท่านจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้การช่วยเหลือแนะนำตลอดจนทำให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าในการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าของผู้จัดทำ

ขอขอบพระคุณ นายสุชาติ ศศิภัทรกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 นายอวยชัย รัตนแพทย์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และ ดร. สกาวรัตน์ ไกรมาก ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สาขาวิชาการบริหารการศึกษารองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบคุณ ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

หากพบข้อบกพร่องผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาค้นคว้าขออภัยเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากรายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแต่คุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพคณาจารย์ผู้ประสาทความรู้ให้แก่ผู้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

อรณิชา มูลเครือคำ

ชื่อเรื่อง	การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	อรณิชา มูลเครือคำ
ที่ปรึกษา	ดร. บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานจริง ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน

ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสรุปในภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.65$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ดังนี้ น้อยที่สุด ได้แก่ ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล มีการปฏิบัติปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 รองลงมา ได้แก่ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการปฏิบัติมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 รองลงมา ได้แก่ ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล มีการปฏิบัติมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 ตามลำดับ

แนวทางการแก้ไขปัญหการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 สรุปในภาพรวมพบว่ามีแนวทางการแก้ไขในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มากที่สุด ได้แก่ ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศแนวทางการแก้ไขระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 รองลงมา ได้แก่ ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน มีแนวทางการแก้ไขระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา ได้แก่ ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล มีแนวทางการแก้ไขระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ

Title INFORMATION SYSTEM MANAGEMENT FOR ADMINISTRATION OF
PHAYAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author Onnitcha Moonkrueakham

Advisor Dr. Banjong Chairinkom

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration,
University of Phayao, 2012

Keywords Information System Management for Administration

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the state of the Information Systems management and to examine the guideline for the Information Systems management for the administration of the Information Systems management for the administration of the Office of Phayao Primary Educational Service Area Office 2. The subjects used in this study were 80 officials, vice directors, group directors and office staff, working in the office of Phayao Primary Educational Service Area Office 2 in 2012.

The results were as follows, The state of Information system management for the administration in overall was at highest level ($\mu=3.65$). From high to low, data planning step was at moderate level ($\mu=3.36$) followed by data collection and data processing and analysis respectively. The guideline for information System management in all aspects was at highest level ($\mu=4.32$). Looking into each item, the Information system management, the date base and the data-collection planning were related at the highest level respectively.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด หลักการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของผู้บริหาร สำนักงานเขตฯ	7
การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากับการบริหาร การเปลี่ยนแปลง	12
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....	13
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ	24
ความสำคัญของสารสนเทศ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาวะเยา เขต 2	56
ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาวะเยา เขต 2	62
5 บทสรุป	70
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	76
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาวะเยา เขต 2	85
ภาคผนวก ข ตารางคำนวณหาค่า IOC	93
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	96

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	51
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	52
3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบ แบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ..	52
4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบของ ผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	53
5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามปฏิบัติงานในกลุ่มของผู้ตอบ แบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต.....	54
6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของ ผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	55
7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเคยได้รับการศึกษาหรืออบรม ที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้ตอบ แบบสอบถามของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 .	55
8 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถามของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.....	56
9 แสดงสรุปสภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	56
10 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล.....	57
11 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	58

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
12	แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	59
13	แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล	59
14	แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน	60
15	แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้	61
16	แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ	62
17	แสดงสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	62
18	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล	63
19	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
20	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	65
21	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล	66
22	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ ขั้นการจัดหน่วย หรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน	66
23	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ ขั้นการนำเสนอและ นำข้อมูลไปใช้	67
24	แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ ขั้นการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ	68

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
25	แสดงตารางคำนวณหาค่า IOC.....	93

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงขอบเขตและภารกิจของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ	18
2 แสดงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.	22
3 แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลและสารสนเทศ	24
4 แสดงองค์ประกอบของระบบสารสนเทศในองค์กร	28
5 แสดงความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ	30
6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการตัดสินใจและความต้องการสารสนเทศ	31
7 แสดงกระบวนการจัดการข้อมูลสารสนเทศ.....	36
8 แสดงวงจรพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	40
9 แสดงขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 37 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 (1) และ มาตรา 37 และตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 6 รวมทั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 175 เขต ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัดนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา และได้กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และการบริหารจัดการให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการไว้เป็นการเฉพาะการใช้อำนาจ และการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติแนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย ในสำนักงานตามวรรคหนึ่ง จะให้มีรองผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากผู้อำนวยการ เพื่อช่วยปฏิบัติราชการก็ได้ โดยรองผู้อำนวยการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงาน มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการกำหนดหรือมอบหมาย

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา โดยได้แบ่งหน่วยงานระดับกองเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีทั้งหมด 185 เขต

ทั่วประเทศ และเป้าหมายการให้บริการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ได้กล่าวถึงให้เร่งรัดพัฒนาความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสังกัด เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาบริหารงานในหน่วยงานเกิดขึ้น ไม่ว่าจะในระดับใด ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการควบคุมงานและตัดสินใจสั่งการเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์การ ในการบริหารงานนั้นนอกจากจะใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยพื้นฐานในการบริหารอันได้แก่ คน งบประมาณ อุปกรณ์ และการจัดการ ที่แล้ว ในปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ทั้งนี้เพราะข้อมูลสารสนเทศจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสภาพการทำงานและผลของการปฏิบัติงานว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการปฏิบัติงานครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย และภารกิจของหน่วยงานที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้น เขตพื้นที่การศึกษา (Educational Service Area) ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยคาดหวังว่าจะช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของประเทศได้ กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาที่มีขนาดพอเหมาะ และการบริหารการศึกษาโดยองค์คณะบุคคลที่มาจากตัวแทนประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิ และให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารงานภายใต้การกำกับของคณะกรรมการสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 39 กำหนดให้ กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยตรง การกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลให้หน่วยงานการศึกษาทั้งหมดถูกรวมกันเป็นหน่วยงานเดียว อยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการบริหารและจัดการศึกษา ทำหน้าที่รับการถ่ายโอนจากส่วนกลางและเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับที่มีอยู่ จากการปรับเปลี่ยนระบบโครงสร้างการบริหารจัดการโดยการยุบหน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียนให้มีโครงสร้างการกระจายอำนาจการบริหารจากกระทรวงศึกษาธิการสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สู่สถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยตรง จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตามมา

ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาการจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยงานใหม่ที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะเรื่องของการจากระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงาน และสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่เขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ รับผิดชอบมารวมไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งอาจ เกิดปัญหาและเป็นเรื่องที่ยุ่งยากในจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้เรียบร้อย ในเวลาที่จำกัด ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีจำนวนบุคลากร ไม่ครบตามกรอบอัตราค่าจ้าง จึงทำให้การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ เป็นระบบ ทันสมัย สะดวกต่อการนำไปใช้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศึกษา ได้อย่างแท้จริง จะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน การจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาการจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการศึกษาโดยการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พะเยา เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานจริง ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล
2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล
4. ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล
5. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน
6. ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้
7. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการระบบสารสนเทศ** หมายถึง ขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 **ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล** หมายถึง การวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลที่ต้องการ

1.2 **ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล** หมายถึง การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดวิธีการในการจัดเก็บ การให้คำอธิบายที่เข้าใจง่าย ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับเครื่องมือ

1.3 **ขั้นการตรวจสอบข้อมูล** หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำ ตรงตามเนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการ และความเป็นปัจจุบันของข้อมูลเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมและบันทึกไว้อย่างถูกต้องในแต่ละรายการ

1.4 **ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล** หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่อง แต่ละครั้ง โดยคณะบุคคลในการพิจารณาตัดสินใจวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มข้อมูลสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการประมวลผลข้อมูลในภาพรวมโดยใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์และสถิติ

1.5 **ชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน** หมายถึง การสร้างหน่วยงานเก็บหรือคลังข้อมูลไว้เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล (Control) เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ อาจจัดเก็บเป็นระบบง่าย ๆ หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บ ทั้งนี้ให้เหมาะสมกับสภาพหน่วยงานและสะดวกต่อผู้ใช้

1.6 **ชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้** หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการวางแผน ใช้ในการกำหนดนโยบาย ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่อง ใช้ในการรายงานผล และประเมินผล

1.7 **ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ** หมายถึง การปรับปรุงและการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. **ข้อมูล** หมายถึง เอกสาร ข่าวดสาร ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปของตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัว ยังไม่มีการวิเคราะห์ผลที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการหรือตัดสินใจ

3. **สารสนเทศ** หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือมีการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กัน มีความหมายหรือคุณค่าเพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ทันที เช่น การบริหาร การตัดสินใจในหน่วยงาน

4. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2** หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแล กำกับและติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอปง อำเภอภูกามยาว และอำเภอเชียงม่วน ในจังหวัดพะเยา ที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

5. **ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงาน** หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ไม่นับรวมถึงผู้ที่ไปช่วยราชการหรือมาช่วยราชการ

6. **แนวทางการจัดการระบบสารสนเทศ** หมายถึง ขั้นตอน หรือวิธีการ หรือกระบวนการในการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

7. **ความต้องการในการพัฒนาระบบสารสนเทศ** หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่สถานศึกษาต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ประโยชน์ที่จะได้รับอันอาจจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดหลักการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของผู้บริหารสำนักงานเขตฯ
2. การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลง
3. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
4. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ
5. ความสำคัญของสารสนเทศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด หลักการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของผู้บริหารสำนักงานเขตฯ

ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวในเบื้องต้นแล้ว ควรจะมีบทบาท ทักษะ เทคนิคในการบริหารต่างๆ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการ ดังนี้

ดร. วีระชัย เสมอภักดี กล่าวว่า นักบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรจะนำทฤษฎีการบริหาร (TQM) มาใช้ในการบริหาร ซึ่งหัวใจของการบริหารแบบนี้ คือ การบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. การเน้นการบริหารลูกค้า (Customer Focus) ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการการดำเนินงาน คือ หัวใจสำคัญของการบริหาร ถ้าเป็นในวงการศึกษาลูกค้าคือนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน หรือที่เรียกว่า Stakeholder
2. การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) และการใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) ในการทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องทำงานอยู่ในองค์กร และแสดงภาวะผู้นำ โดยเฉพาะในเรื่องของการตัดสินใจให้ชัดเจนและเป็นมืออาชีพต้องศึกษา กฎหมาย และรู้เจตนารมณ์ของกฎหมาย กำหนดนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3. การมอบอำนาจและการทำงานเป็นทีม (Empowerment Teamwork) เรื่องนี้ควรตระหนักในการใช้ ถ้าไม่ระมัดระวังอาจเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะต้องมีความรู้ หรือมีที่ปรึกษาทางกฎหมายที่เป็นมืออาชีพ ในการช่วยดำเนินงานในด้านกฎหมาย ในเรื่องของการใช้อำนาจตัดสินใจสั่งการ ควรใช้อำนาจในทางที่ถูกต้องโดยผ่านการพิจารณาของทีมงาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมเดิม โดยมอบอำนาจให้กับผู้บริหารรองลงมา โดยให้การบริหารงานทุกระดับทำงานเป็นระบบทีมงาน เช่นกัน

4. การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) เมื่อโครงสร้างของระบบผลิตภัณฑ์แล้วต้องมีการทำให้ต่อเนื่อง ควรให้ความสำคัญกับทฤษฎีการวิจัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจึงจะบรรลุเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา การประเมินอย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะเป็นตัวตรวจสอบการดำเนินการที่ทำอยู่ทั้งหมด

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะต้องสร้างทีมงานบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการ ต้องสร้างความเข้าใจปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ให้ตรงกัน ต้องมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศเชิงการบริหารให้เป็นข้อมูลเป็นข้อเท็จจริง นอกจากนี้ควรพัฒนาองค์กรเพื่อให้เขตพื้นที่เป็นที่พึงของสถานศึกษาได้ ในการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้บริหารเขตต้องมีความเข้มแข็งและมั่นใจในการทำงาน โดยพยายามขจัดปัญหาให้หมดไปมากกว่าการหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านั้น

รศ. ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กล่าวถึงภารกิจหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ว่าภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 38 หน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คือ กำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม และเลิก นอกเหนือจากนี้คือการประสานและส่งเสริมการศึกษาทุกระบบ ให้บริการได้อย่างทั่วถึง

สิ่งสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะการบริหารต้องไม่ใช้การบังคับบัญชา แต่ควรเป็นลักษณะการควบคุมแบบไม่เป็นทางการ Indirectly Control ซึ่งการควบคุมแบบนี้เป็น Modern Concept Of Technique) ในการดำเนินการของเขตพื้นที่ มี 2 เรื่อง คือ

1. MIS (Management information System) เป็นการจัดการข่าวสาร ข้อมูลต้องสามารถเชื่อมโยง (Link) ไปในหน่วยงานและทุกเขตพื้นที่การศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

2. ICT (Information Communication Technique) คือ เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารต้องมีการติดตั้งเต็มรูปแบบอย่างพร้อมเพรียงกัน นอกจากนั้นยังต้องมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการใช้ระบบดังกล่าวด้วย

สำหรับนโยบายการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกคนต้องมีความรู้และประสบการณ์ (Knowledge and Experience Worker) ต้องรู้คอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษทุกคน เพราะเป็นหัวใจสำคัญในการทำงาน

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องเป็นนักวิเคราะห์ วิเคราะห์ภารกิจและนโยบายของหน่วยงานให้ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

นอกจากนั้นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจที่ดี ใช้อำนาจให้ถูกต้อง จะต้องมีการถ่วงดุล (Check and Balance) ต้องรู้การใช้อำนาจที่แท้จริง และควรใช้หลักดังนี้

1. R&R (Rules and Regulations) หมายถึง การสอดส่องดูแลให้มีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบขององค์กร

2. M&E (Monitoring and Evaluation) หมายถึง การกำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามนโยบายและแผนที่ได้กำหนดไว้

3. CA (Corrective Action) หมายถึง การปรับแก้ไขพฤติกรรมการทำงานของบุคลากร ในองค์กร เพื่อให้มีการดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นแล้ว ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องมีบทบาท ดังนี้

1. ชักจูงใจคนให้ทำงาน (Manager as a motivator) โดยใช้อำนาจทางวิชาการทางการบริหารและจัดการศึกษา

2. เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Manager as a consultant)

3. ต้องทำงานใกล้ชิดกับคณะกรรมการเขตฯ (Work Closely A & E Board) หมายถึง การมีที่อ้างอิงในการทำงาน ซึ่งคณะกรรมการที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและการบริหาร คือ คณะกรรมการที่ถูกต้องตามกฎหมายนี้เอง

รศ. ดร. สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ กล่าวว่า อนาคตของเขตพื้นที่การศึกษาจะดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่จะทำให้เจตนารมณ์บรรลुวัตถุประสงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรนำสถาบันอุดมศึกษา เข้ามาร่วมคิดร่วมทำด้วย

ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษา มีประโยคนำเป็นห่วง คือ “ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไม่เปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงาน วิธีการที่จะนำมาซึ่งระบบคุณธรรม ระบบคุณภาพ” ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นเบอร์หนึ่ง เป็นรุ่นแรก ต้องรู้ดีมีศักยภาพที่สุด จะต้องรู้ทิศทางการศึกษาที่ชัดเจน ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ ต้องเป็น Paradigm ship ข้อเสนอที่ควรดำเนินการคือ

1. ต้องจัดสรรทรัพยากรบางส่วน การบริหารคนที่มีวัฒนธรรมต่างกันที่สามารถทำงานแบบบูรณาการกันเป็นองค์กรใหม่ได้

2. สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ต้องไปบริหารหน่วยงานในระดับอำเภอ การจัดกลุ่มงานใหม่หลายกลุ่มหลายลักษณะงาน จะต้องมีการที่มีความชำนาญการเฉพาะ เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน หรือเจ้าหน้าที่แผนงาน โดยเฉพาะการวิเคราะห์นโยบายและแผนจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของพื้นที่ จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ ซึ่งมีตัวชี้วัด คือ คณะกรรมการเขตพื้นที่ศึกษามีคุณสมบัติเหมาะสมหรือไม่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทั้งหมดเป็นหัวใจของการกระจายอำนาจ

3. สิ่งที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องริบดำเนิงาน คือ

3.1 บริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ก่อน บุคลากรต้องให้ขวัญกำลังใจและละลายพฤติกรรมเดิม ตัวชี้วัดจะบอกคุณภาพของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คือ สถานศึกษามีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความคล่องตัว รวดเร็ว มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ วัดโดยดูคุณภาพนักเรียน ซึ่งวัดตามมาตรฐานวัดที่ตัวครู ทำอย่างไรให้ครูมีความรู้สึกอีกเป็นปฏุนิยมบุคคล โดยการปฏิรูปครูให้มีใบประกอบวิชาชีพครู พัฒนาครูประจำการให้สมศักดิ์ศรีเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทำให้สังคมยอมรับได้

3.2 ทำ Swot จุดอ่อน-จุดแข็ง ในกลุ่มงานทั้ง 8 โดยเอาพันธกิจเป็นตัวตั้ง

3.3 รวมทรัพยากร ประสานภารกิจในระดับเขต สถานศึกษา (ลงทุนน้อยได้ผลมาก)

3.4 งบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไป จัดสรรให้สถานศึกษาต้องเปลี่ยนวิธีการคิด

วิธีการทำงานจากเดิม

รศ. ดร. สุวกิจ ศรีปัดถา กล่าวถึงทางสำเร็จของผู้บริหารหน่วยงาน ต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และผู้นำไปพร้อม ๆ กัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารสมัยใหม่

ทักษะ

1. การสร้างค่านิยมร่วม
2. มียุทธศาสตร์ในการทำงาน
3. มีระบบและวิธีการทำงานที่ดี
4. สามารถเข้ากับคนและใช้คนได้
5. มีรูปแบบหรือสไตล์การบริหารเป็นของตนเอง
6. มีทักษะเชิงฝีมือในการทำงาน
7. สามารถจัดทำและควบคุมโครงสร้างงานได้

บทบาท

1. เป็นหัวหน้ากลุ่ม
2. เป็นผู้แทนกลุ่ม
3. เป็นผู้บังคับบัญชา
4. เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม

คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้บริหาร

1. มีความรู้ดี
2. มีสุขภาพอนามัยดี
3. มีความสามารถดี
4. มีความคิดดี
5. มีการกระทำที่ดี
6. มีจิตใจดี

ทักษะการบริหารสมัยใหม่

1. ให้การสนับสนุน (Enabling)
2. อำนวยความสะดวก (Facilitating)
3. ให้คำปรึกษา (Consulting)
4. เสริมสร้าง (Mentoring)
5. เกื้อกูล (Supporting)
6. เป็นผู้นำอยู่เบื้องหลัง (Leading from behind)

การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากับการบริหารการเปลี่ยนแปลง

การปรับกระบวนการทัศนในการบริหารสำนักงาน การทำงานใหม่ เป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติ วิธีคิด วิธีทำงานของคนและหน่วยงานใหม่ เพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศ การทำงานมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

1. การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้มีความเต็มใจในการให้บริการ ด้วยอัธยาศัยไมตรี มองผู้มาติดต่อเป็นลูกค้าที่ต้องให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว ปรับทัศนคติการทำงานที่ปกป้องตนเอง มาเป็นการทำงานเพื่อมุ่งผลสำเร็จของงาน การปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงานใหม่ของผู้ปฏิบัติงาน จะเป็นการสร้างสรรค์การทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีความภูมิใจต่องานที่รับผิดชอบ ตลอดจนลูกค้าหรือประชาชนที่มาติดต่อเกิดความพอใจ ประทับใจในการให้บริการ ควรปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานใหม่ ดังนี้

มองประชาชนผู้มาขอรับบริการ หรือผู้มาติดต่อราชการ เป็นลูกค้า เปลี่ยนการทำงานที่ยึดระเบียบปฏิบัติกฎเกณฑ์เคร่งครัดเป็นการทำงานที่ยืดหยุ่นมุ่งผลสำเร็จของงาน ปรับลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ใช้เอกสารใช้เวลามาก ให้มีขั้นตอนน้อยลง ใช้เอกสารและเวลาน้อยลง เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบ การมอบอำนาจในการทำงาน (Delegation) การมอบอำนาจในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานผู้ปฏิบัติงาน จะเป็นผลให้เพิ่มความคล่องตัวในการทำงานตอบสนองลูกค้าได้รวดเร็ว ลดข้อจำกัดการทำงาน เพิ่มผลผลิตมากขึ้น การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพิ่มขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. การจัดสำนักงาน จัดสภาพภูมิทัศน์ เป็นแนวคิดการจัดสถานที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้ออำนวยต่อการทำงาน

แนวความคิดในการจัดสำนักงาน และจัดสภาพภูมิทัศน์สมัยใหม่ ประกอบด้วย (สำนักงานไร้กระดาษ ลดการใช้เอกสาร มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ทันสมัย สถานที่ทำงานสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศเอื้ออำนวยต่อการทำงาน สร้างทีมงาน (Process Team) จัดสถานที่ทำงานเอื้ออำนวยต่อการทำงานเป็นทีม จัดโต๊ะทำงานหันหน้าเข้าหากันเป็นลักษณะการทำงานปรึกษาหารือสถานที่ประชุมสัมมนา จัดระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Automation Work Flow) นำระบบสำนักงานอัตโนมัติมาใช้ มีระบบโทรศัพท์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงาน เพื่อให้ทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว) การจัดสำนักงานไร้กระดาษ (Paperless Office)

3. การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เน้นการปรับกระบวนการทัศน และการมีส่วนร่วม โดย

การเปลี่ยนแปลงบทบาทองค์กร การบริหารงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงองค์กร จำเป็นต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

การแบ่งงานตามหน้าที่ (Function) เปลี่ยนไปสู่การทำงานหลายด้าน (Multi-Function) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้หลายหน้าที่

ถูกควบคุม (Control) เปลี่ยนไปสู่การเพิ่มอำนาจ การบริหารงานเปลี่ยนจากเน้นการควบคุมเป็นการให้อิสระในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงานมีการตรวจสอบควบคุมน้อยลง

การบริหารงานภายใต้การเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับเปลี่ยนการบริหาร หรือทำงานแบบเดิม ไปสู่การบริหารงานแบบใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนสู่การบริหารงานยุคใหม่ ประกอบด้วยเงื่อนไข ดังนี้ 1. สร้างกระบวนการทำงานใหม่ 2. นำเทคโนโลยีมาใช้ 3. สร้างวัฒนธรรมการทำงานใหม่ 4. วิเคราะห์ลูกค้าและสถานการณ์ 5. มอบอำนาจการตัดสินใจ

ขั้นตอนการดำเนินการสู่การบริหารงานยุคใหม่ นอกจากการดำเนินการตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ยังมีขั้นตอนการดำเนินการสู่การบริหารยุคใหม่ ประกอบด้วย

1. สร้างวิสัยทัศน์การบริหารงาน (VISION) กำหนดเป้าหมายในการบริหารงาน การทำงาน
2. กำหนดพันธกิจ (MISSION) กำหนดแนวทาง ภาระหน้าที่ เพื่อบรรลุผลตามเป้าหมาย
3. กำหนดผลลัพธ์ (OUTCOME) พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานการทำงาน
4. สร้างตัวชี้วัด (INDICATOR) เพื่อวัดผลที่เกิดขึ้นตอบสนองต่อเป้าหมายเพียงใด ตัวชี้วัดควรวัดในเชิงรูปธรรมได้
5. วัดผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง ทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานของนักบริหารยุคใหม่

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตามหลักการกระจายอำนาจในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษาจะเป็นหน่วยรองรับการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษารูปแบบใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการในบริบทการ จัดการศึกษาของไทยมาก่อน ดังนั้น แนวทางในการบริหารและจัดการศึกษาในสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงเป็นเรื่องใหม่ที่ต้องการกำหนดงานภายใต้หลักการกระจายอำนาจ ที่จะทำให้การบริหารทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพผลสูงสุด

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา ได้อธิบายถึงหลักการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 เป็นรูปแบบของเขตพื้นที่ตามแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษา คือ เป็นเหตุให้บริหารทางการศึกษาที่กำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากรเป็นหลักและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

1.2 ทรัพยากรการศึกษาและทรัพยากรบุคคลระหว่างสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้รับการเกลี่ยให้อยู่ในสภาพที่ใกล้เคียงกัน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นองค์กรเฉพาะทางด้านการศึกษา กู้แลสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานในเชิงนโยบาย โดยมีผู้อำนวยการสาขาต่าง ๆ ตามภารกิจงานที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตามเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่

1.4 สถานศึกษาในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพพอสมควร สถานศึกษาใดที่ไม่อยู่ในสภาพที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือค้ำค่าลงทุนในการดำเนินการ ควรยุบรวมหรือแปรสภาพเป็นแหล่งบริการทางการศึกษา

1.5 สถานศึกษาในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความใกล้ชิด และมีความสะดวกที่จะติดต่อสื่อสาร ประสานงานและร่วมมือกันจัดบริการและพัฒนาการศึกษาได้อย่างเข้มแข็ง

2. คุณลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.1 เป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับในด้านการวิเคราะห์แผน และนโยบายของหน่วยเหนือและของสถานศึกษา มีศักยภาพเพียงพอที่จะกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นองค์กรนำการพัฒนาการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพื้นที่จึงควรเป็นองค์กรที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในลักษณะการพัฒนามากกว่าการปฏิบัติงานตามนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่หน่วยเหนือกำหนด

2.2 มีศักยภาพและความคล่องตัวเพียงพอที่จะกำกับดูแลการปฏิบัติงานเชิงนโยบาย สนับสนุน ส่งเสริมและประสานงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีบุคลากร เครื่องมือและแผนปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพเพียงพอที่สนับสนุนส่งเสริมและประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้

2.3 บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตั้งแต่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และบุคลากรในองค์กรควรเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาทั้งในด้านความชำนาญ ความเชี่ยวชาญและคุณธรรม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงควรเป็นองค์กรเปิด มีอิสระและมีวิธีการสรรหาผู้ชำนาญการ หรือผู้เชี่ยวชาญและผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยการหมุนเวียนมาปฏิบัติงานและใช้วิธีการและหลักเกณฑ์ที่เน้นคุณภาพ ไม่ใช่เกิดจากการแต่งตั้งจากหน่วยเหนือในส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรเป็นแหล่งบริหารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาควบคู่กับการกำกับดูแลสถานศึกษา ดังนั้น เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีข่าวสารและศักยภาพของบุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพัฒนาการทางศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในระดับประเทศและในระดับสากล

3. ภาระงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลักษณะงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยงานกำกับดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายกฎเกณฑ์ มาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนด มิใช่ต้องคอยควบคุม บังคับบัญชาลักษณะงานของแต่ละกลุ่มงานโดยทั่วไปคือ

3.1 งานธุรการ จำแนกเป็นงานธุรการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และงานธุรการของสถานศึกษา รวมถึงการเชื่อมโยงงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กับสถานศึกษาและหรือภาระงานและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีความสะดวก รวดเร็ว สั้นและสามารถดำเนินการให้สิ้นสุดกระบวนการงานได้ ณ จุดเดียว (One-Stop Service)

3.2 งานระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ จำแนกเป็นระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งควรมีระบบเครือข่ายเชื่อมโยงสถานศึกษา กับเขตพื้นที่การศึกษา และระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กับหน่วยงานส่วนกลาง โดยมีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลทั้งของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างชัดเจนเพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเก็บ สามารถใช้ฐานข้อมูลเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วางแผน ติดตามและประเมินผล ตลอดจนจนถึงการจัดทำนโยบายหรือใช้ในการตัดสินใจ

3.3 งานประสานงาน จำแนกออกเป็นการประสานงานระหว่างหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และประสานงานระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับหน่วยงานภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา (หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น และเขตพื้นที่การศึกษาอื่น)

การประสานงานนี้อาจเป็นทั้งแนวดิ่งหรือแนวราบ ระบบประสานงานต้องมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ

3.4 งานประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ทั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรในองค์กรและสาธารณชนได้รับทราบและเข้าใจร่วมกัน

3.5 งานส่งเสริมสนับสนุน ประกอบด้วย การส่งเสริมการศึกษาเอกชน การส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา การพัฒนาสมรรถนะการบริหารของสถานศึกษา การสนับสนุนพัฒนาด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การพัฒนาบุคลากร หรือการพัฒนาด้านวิชาการ เป็นต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอาจสนับสนุนการบริหารการเงิน การบัญชีของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่สามารถจ้างเจ้าหน้าที่การเงิน การบัญชีเป็นการเฉพาะได้ งานส่งเสริมสนับสนุนยังรวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษาด้วย เช่น กรณีเกิดภัยธรรมชาติการขาดแคลนครู ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

3.6 งานประกันโอกาสในการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะต้องประกันให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งรวมถึงการรับนักเรียน ระบบทะเบียนผู้เรียนระบบเทียบโอน เป็นต้น

3.7 งานอำนวยการและติดตามตรวจสอบทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างงาน เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงิน การบัญชี การโอน การเบิกจ่าย ระบบจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุ

3.8 งานนโยบาย แผน และการจัดทำงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดูแลงานวิเคราะห์ การจัดทำแผนกลยุทธ์ การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ การจัดทำงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปี เป็นต้น

3.9 งานสนับสนุนการประชุมของคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ

3.10 งานพัฒนาการบริหาร ได้แก่ การปรับระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน การประกันคุณภาพ การเสริมสร้างคุณค่าและวัฒนธรรมการทำงานที่ดี เป็นต้น

3.11 งานพัฒนาโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอาจจัดโครงสร้างที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เช่น การจัดทำโครงการป้องกันและกำจัดยาเสพติดในสถานศึกษา การจัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โครงการส่งเสริมศิลปกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษา ฯลฯ

4. บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 59-60) ได้อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศไว้ 2 ประเภท ดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.1.1 จัดระบบฐานข้อมูลและพัฒนาโปรแกรม ข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ร่วมกัน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ

4.1.2 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นและสถานศึกษา

4.1.3 จัดประมวลข้อมูลและสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่ส่งเข้ามาตามระบบ เครือข่ายที่กำหนด

4.1.4 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการ และการประชาสัมพันธ์

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.2.1 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาในการร่วมมือช่วยเหลือและส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษา

4.2.2 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทราบ

4.2.3 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ขอบเขต/ภารกิจของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 118-120) ได้อธิบายถึงขอบเขตและภารกิจของ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศไว้ดังนี้

1. งานข้อมูลสารสนเทศ
2. งานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. งานประสานเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

ขอบเขตและภารกิจของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศตามดังกล่าวข้างต้น แสดงได้

ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงขอบเขตและภารกิจของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 118

จากภาพแสดงขอบเขตและภารกิจของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. งานข้อมูลสารสนเทศ

1.1 การจัดทำข้อมูลตามฐานข้อมูลกลาง

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติประสานการดำเนินงานกับสถานศึกษาในเรื่อง

ต่อไปนี้

1.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจโปรแกรมระบบข้อมูลพื้นฐานของส่วนกลาง

ให้ชัดเจน เช่น โปรแกรมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โปรแกรมข้อมูลโรงเรียน โปรแกรมข้อมูลบุคลากร โปรแกรมข้อมูลครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

1.1.2 วางแผนและจัดเก็บข้อมูลให้เป็นไปตามเวลาและเงื่อนไขการตรวจทาน

ความถูกต้อง

1.2 การจัดทำข้อมูลตามความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาและสถานศึกษา

1.2.1 วางแผนการเก็บข้อมูล โดยการศึกษาวัตถุประสงค์และนโยบายของ

รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด และเขตพื้นที่ ตลอดจนกำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บตามความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.2.2 จัดทำและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุม

รายการข้อมูลสารสนเทศที่วางแผนไว้

1.2.3 ดำเนินการรวบรวม ตรวจสอบ และประมวลผล จัดทำเป็นสารสนเทศ

1.3 การทำสำมะโนประชากรวัยเรียน

1.3.1 กำหนดเขตบริการของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา โดยการจัดทำแผนที่การศึกษา (Education Mapping) ร่วมกับสถานศึกษา

1.3.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ประชากร ขั้นตอน วิธีการจัดทำสำมะโน

ประชากร วัยเรียนในเขตบริการของสถานศึกษา

1.3.3 จัดทำเครื่องมือสำมะโนประชากรวัยเรียน

1.3.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสำรวจและจัดทำสำมะโนประชากร

วัยเรียน ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา

1.3.5 จัดทำข้อมูลจากสำมะโนประชากรวัยเรียนของสถานศึกษาในสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.4 การนำเสนอ เผยแพร่ และให้บริการ

- 1.4.1 กำหนดวัตถุประสงค์การใช้งานตามความต้องการ
 - 1.4.2 การออกแบบวิธีการนำเสนอ ทั้งแบบเอกสารบนเครือข่ายและอื่น ๆ ตามศักยภาพ และข้อจำกัดของทรัพยากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - 1.4.3 นำเสนอและให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่สถานศึกษาและหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - 1.4.4 ติดตาม ประเมิน เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคสำหรับการปรับปรุง พัฒนารูปแบบการนำเสนอและพัฒนาระบบต่อไป
2. งานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.1 การจัดระบบฐานข้อมูล
 - 2.1.1 ศึกษาความต้องการ ความจำเป็น และประเภทข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสถานศึกษาเพื่อตัดสินใจและกำหนดรูปแบบแนวทางการจัดระบบฐานข้อมูล
 - 2.1.2 ออกแบบระบบฐานข้อมูล เช่น ฐานข้อมูลบุคลากร ฐานข้อมูลนักเรียน ฐานข้อมูลสื่อการเรียนรู้ ฐานข้อมูลครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ฐานข้อมูลชุมชน ฯลฯ
 - 2.2 การพัฒนาโปรแกรม
 - 2.2.1 พัฒนาโปรแกรมการจัดเก็บข้อมูลตามความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษา
 - 2.2.2 จัดทำคู่มือการใช้โปรแกรม
 - 2.2.3 ทดลองใช้โปรแกรมและประเมินผลการใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
 - 2.2.4 ประสานให้มีการจัดทำบุคลากรผู้ใช้โปรแกรม
 - 2.3 การจัดทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.3.1 วิเคราะห์ความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น Computer, Printer, Scanner ฯลฯ
 - 2.3.2 กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.3.3 ประสานการจัดหากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 2.3.4 จัดให้มีการบำรุงรักษา
 3. งานประสานเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) เพื่อการเรียนรู้
 - 3.1 การติดตั้งพัฒนาและดูแลระบบ
 - 3.1.1 ศึกษาสภาพการดำเนินการด้านการจัดระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษา

- 3.1.2 ออกแบบการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 3.1.3 ติดตั้งระบบและจัดทำคู่มือการใช้ระบบ
- 3.1.4 ทดสอบ ประเมิน และปรับปรุงระบบ
- 3.1.5 ประสานให้มีการจัดพัฒนาบุคลากรผู้ใช้ระบบ
- 3.1.6 ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ไขปัญหา ตลอดจนพัฒนาระบบ

อย่างต่อเนื่อง

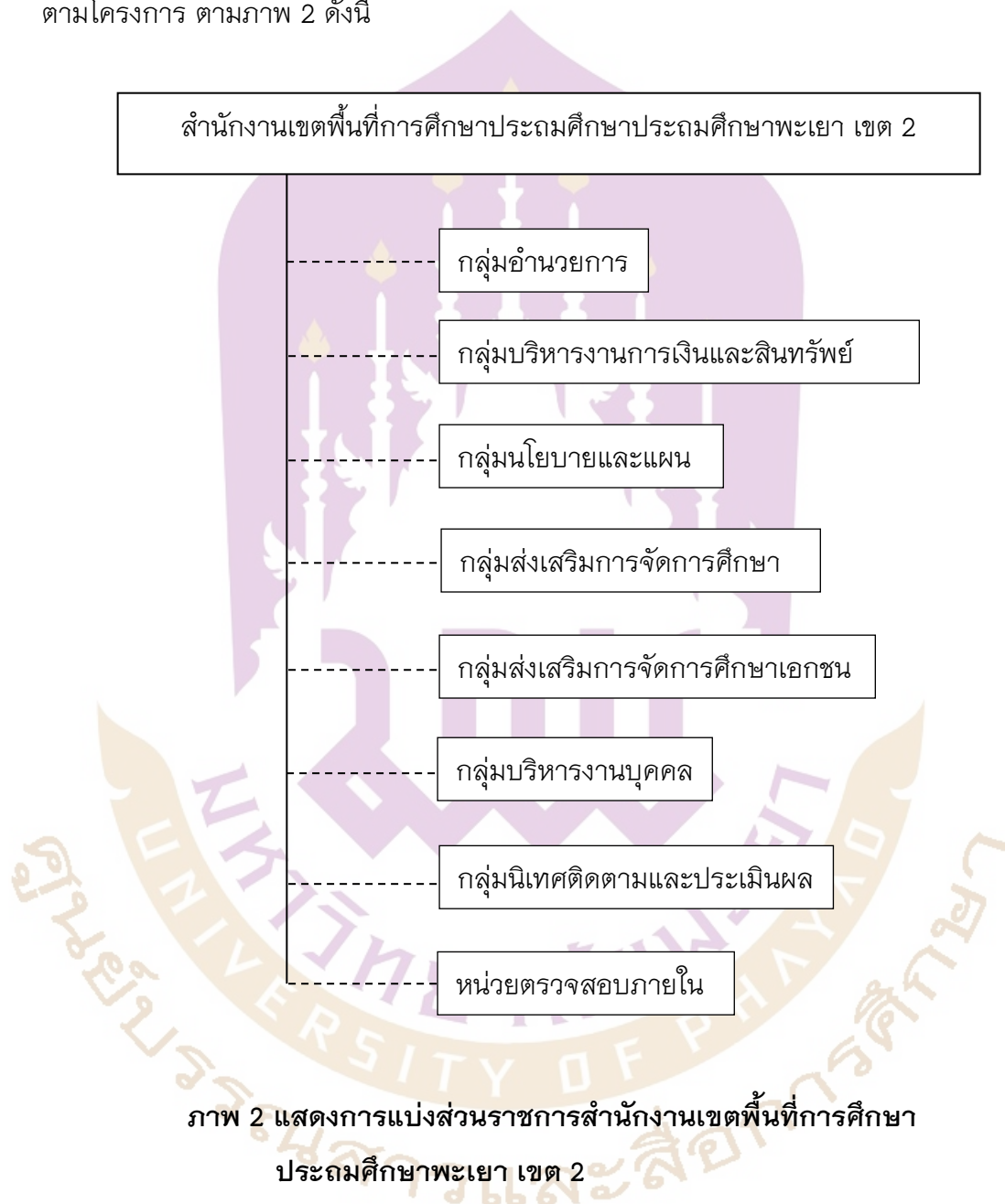
- 3.2 การสนับสนุนการใช้เครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการเรียนรู้
 - 3.2.1 กำหนดกรอบสารสนเทศที่ควรนำเสนอรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.2.2 วิเคราะห์ศักยภาพของวัสดุ ทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในด้านความเพียงพอ คุ่มค่า สมประโยชน์
 - 3.2.3 ออกแบบนำเสนอตามศักยภาพของเขตพื้นที่การศึกษา เช่น Homepage, CD-ROM, Diskettes ฯลฯ
 - 3.2.4 ประสานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาและสถานศึกษาเพื่อร่วมพัฒนา Software
 - 3.2.5 สำนักงานสารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Internet, LAN, โปรแกรมนำเสนอต่าง ๆ ฯลฯ
 - 3.2.6 ให้บริการและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการใช้เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) รูปแบบต่าง ๆ บนเครือข่าย

สรุปได้ว่า กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะทำหน้าที่รับผิดชอบงานอยู่ 3 ประการ คือ งานข้อมูลสารสนเทศ งานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานประสานเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

ข้อมูลเบื้องต้นการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 37 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 (1) และมาตรา 37 และตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 6 รวมทั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจำนวน 175 เขต ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 และประกาศปรับปรุงการกำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และกำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพิ่มเติม จำนวน 10 เขต รวมทั้งสิ้น 185 เขต โดยให้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551

การแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบ่งส่วนราชการ ตามโครงการ ตามภาพ 2 ดังนี้

ภาพ 2 แสดงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

อำนาจหน้าที่

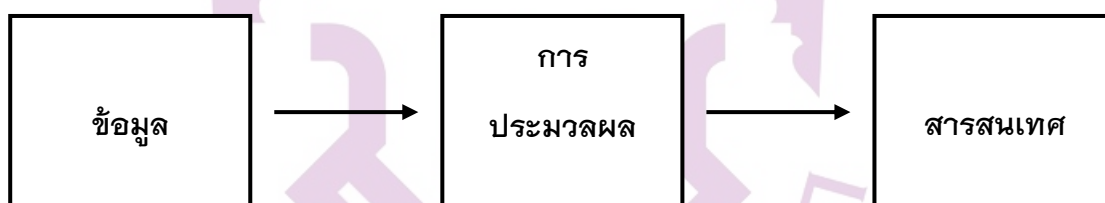
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 6 มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงาน ข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดและพัฒนาศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบหลากหลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาศึกษาในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้าน การศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาควิชาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ

คำว่า “ข้อมูลและสารสนเทศ” เป็นคำที่มีความเกี่ยวข้องกัน และมักใช้แทนกัน ซึ่งแท้จริงแล้วคำทั้งสองนี้มีความแตกต่างกัน ทั้งความหมายและการปฏิบัติจึงมีผู้ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดความชัดเจน ดังนี้

Burch และคณะ (อ้างอิงใน อ่ำรุ่ง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล, 2529, หน้า 3) ได้ให้ความหมายว่า ข้อมูล คือ ตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนคน สิ่งของและความคิด ลักษณะของข้อมูลจะเป็นข้อเท็จจริงไม่ถูกปรุงแต่ง ไม่เกี่ยวข้องกัน ในขณะที่สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านการเปลี่ยนแปลง หรือจัดกระทำเพื่อผลของการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจของผู้ใช้ ลักษณะของสารสนเทศจะเป็นการรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ อย่าง ที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งอย่างใด อาจกล่าวได้ว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านการจัดการกระทำ ให้ความหมายหรือมีคุณค่าในการตัดสินใจ ถ้าเปรียบข้อมูลเป็นเสมือนวัตถุดิบของโรงงาน สารสนเทศก็คือ สินค้าหรือผลผลิตจากวัตถุดิบนั่นเอง ความสัมพันธ์ของข้อมูลและสารสนเทศ อาจแสดงได้ ดังภาพ 3

ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลและสารสนเทศ

ที่มา: อ่ำรุ่ง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล, 2529, หน้า 3

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536ก, หน้า 1) เรียกข้อมูลว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ และอธิบายว่าข้อมูลตรงกับคำว่า “Data” ในภาษาอังกฤษซึ่งมาจากภาษาละตินว่า Datum หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ยอมรับกันว่าเป็นจริง ที่ใช้เป็นพื้นฐานการคำนวณ การวัด และการประเมิน หรือบางสิ่งบางอย่างที่รู้หรือสรุปและเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นความจริงที่ได้มาจากการสรุปอย่างมีเหตุผล ส่วนคำว่าสารสนเทศ แปลมาจากคำว่า “Information” หมายถึง ข้อมูล (Data) ที่ผ่านการเปลี่ยนแปลง โดยการนำข้อมูลตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปที่มีความเกี่ยวข้องกันมาจัดกระทำหรือประมวล (Processing) เพื่อให้มีความหมายหรือมีคุณค่าตามวัตถุประสงค์การใช้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ เป็นข้อมูล

ที่ผ่านการประมวลผลแล้วมีรูปแบบที่มีประโยชน์นำไปใช้งานได้ และมีคุณค่าสำหรับใช้ในการดำเนินงานหรือตัดสินใจ นั่นคือ สารสนเทศไม่ใช่ข้อมูลดิบที่ได้รับ หากเป็นข้อมูลที่ถูกประมวลแล้ว

ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงแต่ละอย่างซึ่งเป็นข้อมูลดิบยังไม่ได้มีการจัดกระทำเพื่อให้มองเห็นความสำคัญใด ๆ ข้อสนเทศ คือ ข้อมูลได้จัดการกระทำให้มีความหมายที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สารสนเทศ คือ คำที่ใช้เรียกข้อสนเทศโดยส่วนรวมเพื่อปฏิบัติการกิจดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่หน่วยงานนั้น ๆ ผลิตขึ้น และจากแหล่งข้อมูลข้างนอกซึ่งจำเป็นต่อหน่วยงานนั้น ๆ

2. จัดกระทำกับข้อมูลนั้น ๆ โดยแปลงให้เป็นข้อสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้

3. จัดให้มีระบบเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้

4. มีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอ เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องทันสมัย

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีอยู่ อาจเป็นสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือการกระทำต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ข้อมูลอาจจะอยู่ในรูปของตัวเลข ตัวหนังสือ ส่วนสารสนเทศ (Information) ได้แก่ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับการประมวลผลแล้วด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ต้องการสำหรับใช้ประโยชน์เป็นส่วนผลลัพธ์ (Output) ของระบบการประมวลข้อมูล เป็นสิ่งซึ่งสื่อความหมายให้ผู้รับเข้าใจ และสามารถนำไปกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะได้ หรือเพื่อเป็นการย้ำความเข้าใจที่มีอยู่แล้วให้มีมากยิ่งขึ้นและเป็นผลลัพธ์ของระบบสารสนเทศ

ในขณะที่ ฌรงค์ บุญมี ได้ให้ความหมายของข้อมูลกับสารสนเทศ ไว้ดังนี้ คำว่า “ข้อมูล” กับ “สารสนเทศ” มีความหมายที่แตกต่างกัน คำว่าข้อมูล หมายถึง จำนวนหรือกลุ่มของตัวเลขที่ไม่สามารถจะใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารได้ ส่วนคำว่า สารสนเทศนั้น หมายถึง การนำข้อมูลหลายอย่างมาวิเคราะห์แจกแจงรวมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้

ความหมายของสารสนเทศ คือ ภาษา ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่มีประโยชน์ในการสื่อสารความหมายระหว่างคน ระบบโทรคมนาคม เชื่อมต่อเข้าด้วยกันกับระบบคอมพิวเตอร์ (Computer Network) เชื่อมโยงไปได้ทั่วโลก และเทคโนโลยีทั้ง 2 ประเภท ได้รับการพัฒนาให้เป็นเนื้อเดียวกันมากขึ้น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของระบบดิจิทัล สารสนเทศที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ก็ออกแบบมาในรูปของสื่อประสม (Multimedia) อาจกล่าวได้ว่า ตัวเลข (Numeric) ตัวอักษร (Text) เสียง (Audio) ภาพนิ่ง (Still Picture) และภาพเคลื่อนไหว (Video) ครบถ้วนของทุกรูปแบบที่มนุษย์จะสื่อความกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) มาจาก

คำผสมระหว่าง สารสนเทศกับคำว่าเทคโนโลยี ผู้ใดที่มีและใช้ทั้งสารสนเทศและเทคโนโลยีได้ ผู้นั้นย่อมได้เปรียบกว่าผู้ที่มีข้อมูลสารสนเทศน้อยและใช้เทคโนโลยีไม่เป็น

หน้าที่หลัก ๆ ของคอมพิวเตอร์ คือ ใช้ในการคิดคำนวณ พิมพ์เอกสาร และเก็บข้อมูล ลำพังคอมพิวเตอร์เองก็สามารถทำงานได้ที่ละมาก ๆ ไม่เหน็ดเหนื่อย ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ การประมวลผลข้อมูล (Data) ให้เป็นสารสนเทศ (Information) จึงใช้คอมพิวเตอร์มาช่วย ถ้าข้อมูลอยู่ห่างไกลออกไปก็จะใช้โทรศัพท์ในการติดต่อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้รับลงในคอมพิวเตอร์อีกครั้ง เทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง โดยการพยายามคิดรวมคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์ มาไว้ที่เดียวกัน โดยมี Modem (Modulation Demodulator) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อกันและสามารถติดต่อกับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ ในระยะไกลได้ หรือเรียกว่าโลกไร้พรมแดน (Globalization) สามารถติดต่อกับอีกซีกโลกหนึ่งได้เพียงแค่ลาก Mouse จากเครื่องแล้วต่อไปยังศูนย์ที่เราเป็นสมาชิกอยู่ (Host Computer) ซึ่งมีลักษณะเป็นตาข่ายแฉกมุมเรียกว่า Network ที่ใหญ่กว่าเพื่อติดต่อกับระบบ Internet ต่อไป

และครรชิต มาลัยวงศ์ (2540, หน้า 76-77) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งรวมกันแล้วก็คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Computer and Communications ที่นิยมเรียกย่อ ๆ ว่า C&C อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มที่จะนับเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของ C&C และที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย เช่น เทคโนโลยีไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีการศึกษา

ระบบสารสนเทศ หมายถึง วิธีการรวบรวมจัดเก็บข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และคาดคะเนหรือพยากรณ์อนาคต ด้วยข่าวสารต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นส่วนสำคัญที่จะให้การสนับสนุนในด้านการวางแผนการควบคุม ตลอดจนขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ทั้งนี้การจัดเตรียมข่าวสารข้อมูลนั้นจะต้องอยู่ในระยะเวลาที่เหมาะสม คือ ทันต่อเวลาและเหตุการณ์ จึงจะได้ผลในด้านการใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

จากความหมายของข้อมูลและสารสนเทศที่กล่าวมาแล้วจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์หรือข้อความที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลให้มีความสมบูรณ์และยังไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจใด ๆ ทั้งสิ้นได้ ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

ความสำคัญของสารสนเทศ

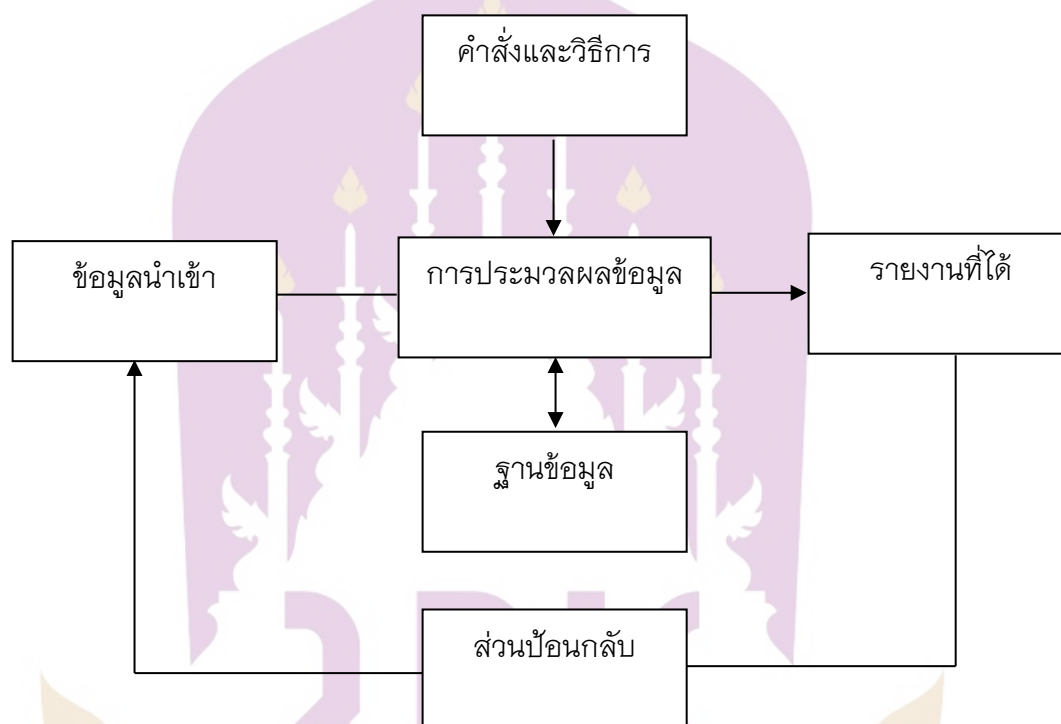
วรพงษ์ สันติวงศ์ (2539, หน้า 12) ได้อธิบายไว้ว่า สารสนเทศเปรียบเสมือนเส้นเลือดของระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานในองค์การ สารสนเทศเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากสำหรับการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารและนักวางแผนในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับความสลับซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้นทุกทีตามความเจริญเติบโต ทั้งในขนาดและปฏิสัมพันธ์ขององค์การกับปัจจัยต่าง ๆ สารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยชี้แนะทิศทางที่ผู้บริหารจะเลือกดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ณรงค์ บุญมี ได้อธิบายไว้ว่า สารสนเทศที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นยุคสมัยของสังคมข่าวสาร สารสนเทศจึงยิ่งมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การและยังมีความจำเป็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง การบริหารงานในปัจจุบันและอนาคตนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีการตัดสินใจเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ข้อมูลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเพื่อการวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุมงาน ข้อมูลที่จะช่วยผู้บริหารในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ จึงจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ เก็บรักษา และนำเสนอให้ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและจะต้องเตรียมให้พร้อมสำหรับผู้บริหารทุกระดับ

ด้านการบริหารการศึกษา สารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกำหนดนโยบาย และการวางแผนให้สอดคล้องกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ความเจริญของสังคมในปัจจุบันนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความเจริญทางด้านการศึกษา เพราะการศึกษานั้นไม่เพียงแต่จะเป็นส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างและบำรุงรักษาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ แต่การศึกษายังเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยังผลให้เกิดความก้าวหน้าในสังคมนั้น ๆ อีกด้วย การดำเนินงานทางการศึกษาเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

การตัดสินใจที่ได้นั้นควรเป็นการตัดสินใจโดยหลักเหตุและผลซึ่งอาศัยข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานหรือเป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากการสร้างข้อมูลสารสนเทศจะต้องมีระบบ มีวิธีการศึกษาอย่างละเอียด มีการวิเคราะห์ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ใช้สนับสนุนการตัดสินใจ ในการวางแผนและการบริหารการศึกษาจะเป็นการป้องกันการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคล (Subjective Judgement) ของผู้บริหารได้อีกประการหนึ่ง

จากความสำคัญของสารสนเทศดังกล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า สารสนเทศมีบทบาทต่อการบริหารการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อใช้ในการวางแผนกระบวนการตัดสินใจเพื่อการบริหารงาน มีสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญในทุกขั้นตอน

ภาพ 4 แสดงองค์ประกอบของระบบสารสนเทศในองค์การ

ที่มา: พิชิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ, 2532, หน้า 391

จากภาพแสดงองค์ประกอบของระบบสารสนเทศในองค์การ สามารถอธิบายได้ว่า ในองค์การระบบสารสนเทศจะมีองค์ประกอบที่ทำหน้าที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. การป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศ
2. การประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่ การจัดเรียงข้อมูล การจัดกลุ่มข้อมูล และการจัดการฐานข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและฐานข้อมูล
4. การพัฒนาคำสั่งและวิธีการเพื่อใช้ในการประมวลผลข้อมูล
5. การจัดพิมพ์รายงานที่ต้องการ

6. การเปรียบเทียบรายงานที่ได้ทั้งในแง่ของเนื้อหาและความรวดเร็ว แล้วบั่นกลับเพื่อการปรับปรุงส่วนประมวลผล

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศในองค์การไม่ว่าจะจัดทำโดยอาศัยมือ หรือใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล องค์ประกอบหลักของระบบสารสนเทศจะมีอยู่ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนนำเข้า (Input) คือข้อมูล (Data)
2. ส่วนประมวลผล (Process)
3. ส่วนผลลัพธ์ (Output) คือ สารสนเทศ (Information)

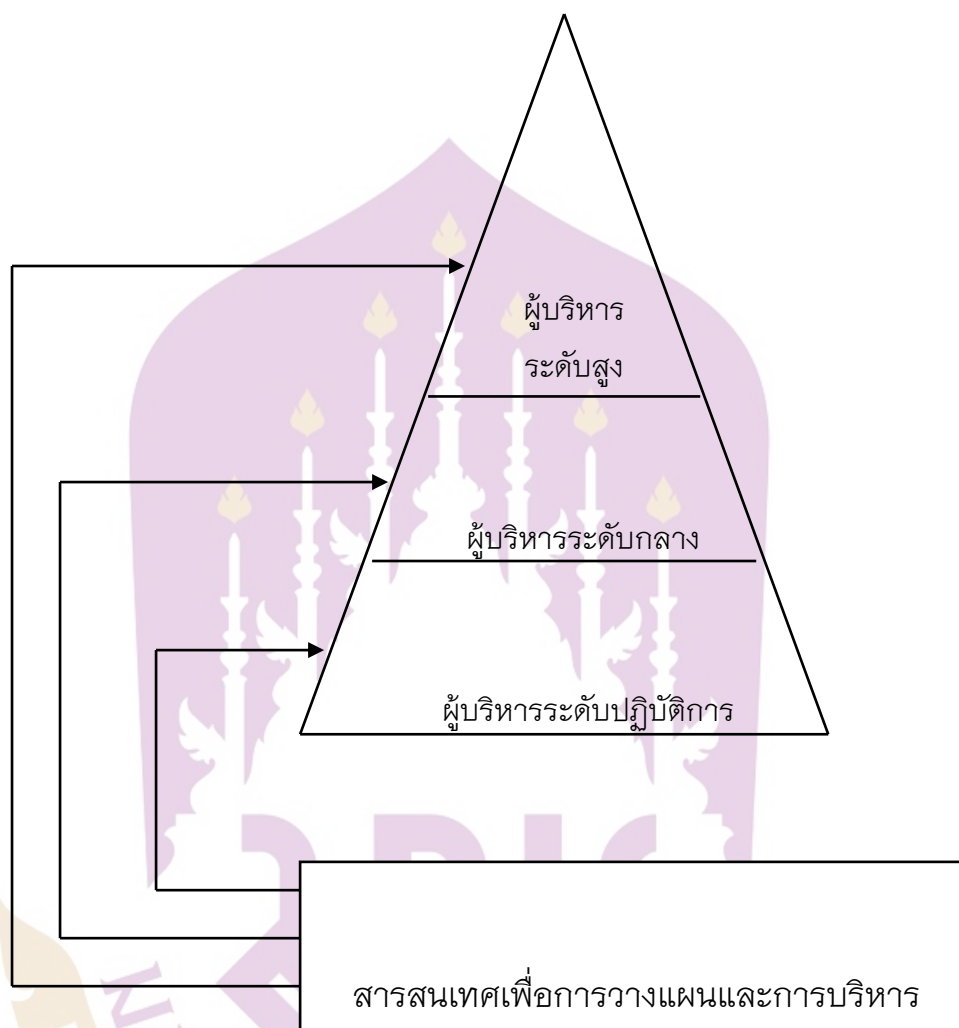
ระบบสารสนเทศของงานแต่ละองค์การจะมีรายละเอียดภายในองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป ข้อมูลนำเข้าแตกต่างกัน และผลลัพธ์ที่ได้มีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะงานขององค์การ

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารทุกระดับทุกประเภท การใช้สารสนเทศของผู้บริหาร และระดับแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับหน้าที่และภารกิจในการบริหารงาน ดังนั้น ระดับสารสนเทศที่ใช้ในองค์การจึงแตกต่างกัน มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของผู้บริหารในแต่ละระดับไว้หลายแนวทาง

ภานุรัตน์ รัตยาภาส (2534, หน้า 86) ได้กล่าวถึงระดับสารสนเทศที่ใช้ในองค์การจำแนกตามระดับการบริหารและการตัดสินใจ ได้แก่

1. ผู้บริหารระดับสูงและนักวางแผน หมายถึง ผู้นำองค์การหรือหน่วยงาน หรือผู้มีส่วนในการวางแผนการพัฒนา ผู้บริหารระดับนี้จะใช้สารสนเทศในกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ การวางแผนระยะยาวเพื่อการจัดสรรทรัพยากร การกำหนดนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดหาตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้
2. ผู้บริหารระดับกลาง หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในการจัดการให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการในช่วงระยะเวลาปีต่อปี และใช้สารสนเทศไปในการควบคุมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพตามแผน
3. ผู้บริการระดับปฏิบัติการ หมายถึง ผู้ที่มีความรับผิดชอบในด้านการควบคุมการปฏิบัติการในระยะเวลาเดือนต่อเดือน และใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

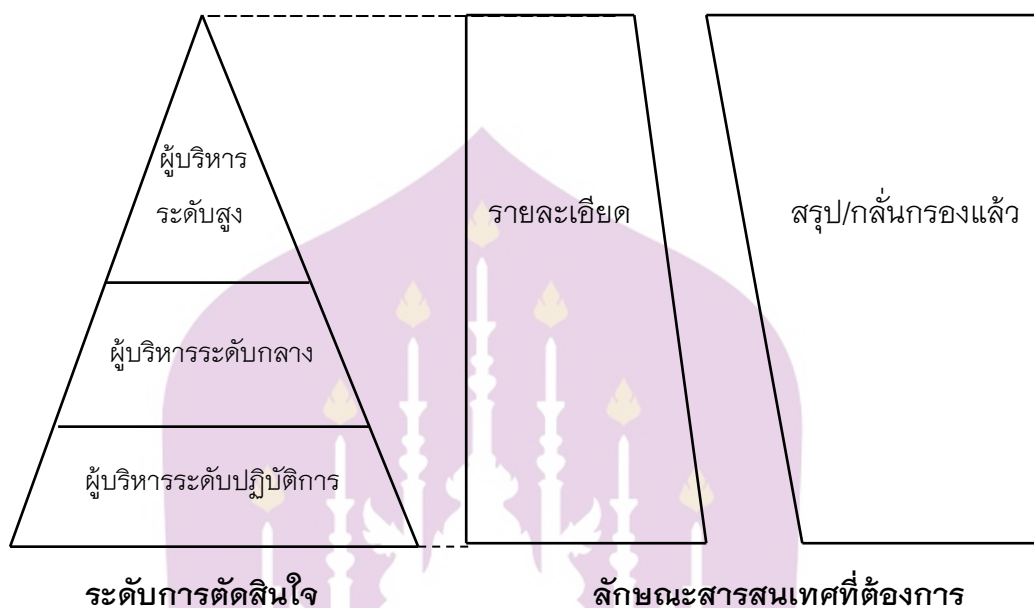
ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ แสดงได้ดังภาพ 5

ภาพ 5 แสดงความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศ

จากภาพความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการใช้สารสนเทศอธิบายได้ว่า ผู้บริหารทุกระดับมีความจำเป็นในการใช้สารสนเทศ โดยผู้บริหารระดับปฏิบัติการจะใช้สารสนเทศเพื่อปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระดับกลางใช้สารสนเทศในการควบคุมงานให้เป็นไปตามแผน ส่วนผู้บริหารระดับสูงจะใช้สารสนเทศในการกำหนดนโยบายและวางแผน

สำหรับ อารุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล (2529, หน้า 30) ได้อธิบายว่าการใช้สารสนเทศในการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือบุคคลที่อยู่ในระดับการตัดสินใจต่างกัน จะมีความต้องการสารสนเทศในระดับที่ต่างกันด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและความต้องการของสารสนเทศ จะแสดงให้เห็นดังภาพ 6

ภาพ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการตัดสินใจและความต้องการสารสนเทศ

จากภาพความสัมพันธ์ระหว่างระดับการตัดสินใจและความต้องการสารสนเทศสามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงจะใช้สารสนเทศในการวางแผนหรือกำหนดนโยบาย สารสนเทศที่ใช้จะมีลักษณะสรุปมากรายละเอียดน้อย ส่วนผู้บริหารระดับกลางใช้สารสนเทศในการอำนวยความสะดวกและการจัดการให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงาน สารสนเทศที่ใช้จะมีลักษณะสรุปพอสมควร และมีรายละเอียดมากขึ้น สำหรับผู้บริหารระดับปฏิบัติการจะใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพสารสนเทศที่ใช้จึงมีลักษณะสรุปน้อย มีรายละเอียดมาก

ในขณะที่ มยุรี รัตน์มุง (2537, หน้า 84) ได้อธิบายถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในการบริหารงานของผู้บริหารว่า ในการบริหารองค์การนั้นผู้บริหารควรจะนำสารสนเทศไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับงานขององค์การในลักษณะงานต่อไปนี้ คือ

1. งานด้านการวางแผนปฏิบัติการ ในการวางแผนปฏิบัติงานจำเป็นต้องทราบข้อมูลในอดีตและความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน เพื่อนำมาประมวลผล พยากรณ์ หรือคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และปัญหาที่จะเกิดขึ้น และยังทำให้เป้าหมายที่จะดำเนินงานที่ชัดเจน

2. การวินิจฉัยปัญหาและการตัดสินใจส่งงานการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ มาประมวลกับความคิดเห็นของผู้บริหาร แล้ววินิจฉัยสั่งการด้วยหลักวิชาการย่อมจะมีโอกาสที่เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3. การควบคุมการปฏิบัติงาน ข้อมูลและสารสนเทศจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้

4. การประชาสัมพันธ์ การบริหารงานในปัจจุบันการประชาสัมพันธ์ที่ดีมีหลักเกณฑ์จะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ผู้บริหารควรใช้สารสนเทศช่วยเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั้งภายนอกและภายในองค์กรได้รับทราบภารกิจและเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

5. การจัดและปรับปรุงโครงสร้างองค์การ ผู้บริหารจะต้องทราบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงาน สายบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ระหว่างงาน และสภาพแวดล้อม เพื่อจัดและปรับปรุงองค์การให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับสารสนเทศที่ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารทุกระดับมีความสัมพันธ์กับสารสนเทศตามระดับภาระหน้าที่รับผิดชอบ และใช้สารสนเทศในการช่วยเหลือให้บริการตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจขององค์การในทุก ๆ ด้านให้เกิดประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารนั้น เป็นระบบการดำเนินงานที่อาศัยบุคคล ทรัพยากรและวิธีการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ และช่วยในการบริหารงานของผู้บริหารให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการวางแผน การอำนวยความสะดวก ควบคุมงาน และการแก้ปัญหาในระบบสารสนเทศนั้น จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ส่วนนำเข้าหรือข้อมูล (Data) ส่วนประมวลผล (Process) และส่วนผลลัพธ์หรือสารสนเทศ (Information)

สารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกระดับ ดังนั้นผู้บริหารจึงจะต้องถือเป็นหน้าที่ในการจัดการระบบสารสนเทศของหน่วยงานให้ได้สารสนเทศที่มีคุณสมบัติตรงต่อความต้องการ (Relevant) ถูกต้อง (Accurate) และทันสมัย (Timely) อยู่ตลอดเวลา

สารสนเทศที่ใช้ในการบริหารงานนั้นต้องเป็นสารสนเทศที่มีคุณภาพ ผู้บริหารหน่วยงานควรตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารสารสนเทศของหน่วยงาน ซึ่งการจัดทำหรือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศตลอดจนการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ

สำหรับ ชัยวุฒิ ชัยพันธ์ ได้กล่าวถึงการจัดการสารสนเทศว่า การจัดการสารสนเทศนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร มิใช่เป็นการทดแทนงานเดิม ซึ่งผู้ใช้สารสนเทศอาจไม่มีความรู้หรือคุ้นเคยกับการวิเคราะห์ในระบบคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารควรศึกษาหรือบริการระบบสารสนเทศให้สัมพันธ์ทุกระบบในองค์การ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารดำเนินการใช้ทรัพยากรและวิธีการจัดองค์ประกอบของระบบสารสนเทศทั้งระบบ ตั้งแต่ส่วนนำเข้า

ส่วนประมวลผล และส่วนผลลัพธ์ เพื่อให้ระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารองค์การ หรืออาจกล่าวโดยสรุปง่าย ๆ ว่าการจัดการสารสนเทศ คือ การที่ผู้บริหารดำเนินการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการสารสนเทศ

สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ได้ผ่านการจัดกระทำให้มีความหมายและใช้ประโยชน์ในการบริหารงานการผลิตสารสนเทศ ซึ่งได้มีผู้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการสารสนเทศไว้ดังนี้

สนอง เครือมาก ได้สรุปกระบวนการจัดทำระบบสารสนเทศไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลแบบเป็นทางการจึงจำเป็นต้องออกแบบสำรวจที่ทำการเป็นตารางสำเร็จรูปเอาไว้ เพื่อกำหนดข้อมูลตามชนิดที่ต้องการ เรียกว่าแบบฟอร์มการกรอกข้อมูล และควรออกแบบฟอร์มการเก็บข้อมูลให้แยกจากกันตามลักษณะงาน

2. การตรวจสอบข้อมูล (Checking Data) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้นั้น มักจะมีความคลาดเคลื่อนอยู่เสมอ จึงมีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลมีคุณสมบัติตามความต้องการมากที่สุด คือ ความถูกต้อง แม่นยำ เป็นปัจจุบัน และตรงตามประเภทของข้อมูลที่ต้องการ

3. การจัดกระทำข้อมูล (Processing Data) ในบางครั้งอาจมีผู้เรียกขั้นตอนนี้ว่าการปรับเปลี่ยนข้อมูลหรือการเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศตามที่ต้องการ เป็นขั้นตอนที่ทำให้ข้อมูลมีความหมาย ถือว่าเป็นขั้นตอนของการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา

4. การจัดเก็บข้อมูล (Organizing Storage) ข้อมูลที่ผ่านการจัดเก็บ กระทำเป็นสารสนเทศแล้วนั้น ควรจะมีระบบการจัดอย่างมีระเบียบและสะดวกแก่การนำมาใช้ ไม่สับสน การจัดเก็บจึงควรแยกเป็นหมวดหมู่ จะช่วยให้สะดวกแก่การนำไปใช้เป็นอย่างมาก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ตีจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามสภาพปัจจุบันและความเป็นจริง และข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวจะช่วยให้เห็นสภาพปัญหาและแนวทางในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้บริหารจึงควรคำนึงถึงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้ คือ

5.1 ข้อมูลสารสนเทศนั้น ๆ เป็นปัญหาทางการศึกษาของท้องถิ่นหรือไม่

5.2 ควรจะต้องมีการสรุปและรวบรวมปัญหาบางอย่างที่คล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนของปัญหาและสะดวกแก่การกำหนดแผนเพื่อแก้ไข

5.3 จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของปัญหา

6. การนำข้อมูลไปใช้ (Using Data for Decision-making) สำหรับข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ผู้บริหารสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไปนี้ คือ

6.1 ใช้ในการวางแผน

6.2 ใช้ในการกำหนดนโยบาย

6.3 ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยงาน

6.4 ใช้ในการรายงานและประเมินผล

อำรุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล (2539, หน้า 23-30) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการสารสนเทศว่า ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวม (Capturing) เป็นการดำเนินการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบใดแบบหนึ่งเพื่อการประมวลผล การรวบรวมอาจได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การสำรวจ การทดสอบ การใช้แบบสอบถาม

2. การตรวจสอบ (Verification) การตรวจสอบข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญในการผลิตสารสนเทศ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลได้รับการรวบรวมและบันทึกไว้อย่างถูกต้อง ซึ่งการตรวจสอบความถูกต้อง จะกระทำใน 3 ลักษณะ คือ การตรวจสอบความผิดพลาด การตรวจสอบความแบบนัยหรือความสอดคล้องกัน รวมถึงการตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อดูความถูกต้องของข้อมูล โดยอาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลเป็นเกณฑ์

3. การจำแนก (Classification) การจำแนกข้อมูลสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 การจำแนกข้อมูลหรือแบ่งประเภทข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามคุณสมบัติของข้อมูล ลักษณะที่เหมาะสม มีความหมาย และเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ โดยการจำแนกสิ่งๆ ที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน

3.2 การจำแนกข้อมูลตามโครงสร้างเพื่อการวางแผนการบริหารการศึกษา จะเป็นในลักษณะของการจำแนกตามระดับชั้น เช่น กระทรวง กรม เขตการศึกษา จังหวัด อำเภอ

3.3 การใช้รหัสข้อมูลเป็นการใช้สัญลักษณ์แทนข้อมูล ในลักษณะย่อกว่าเดิมให้เข้าใจง่าย เพื่อประหยัดเวลาในการค้นหาโดยใช้ตัวเลขหรือตัวอักษรในการกำหนดเป็นรหัสข้อมูล

4. การเรียงลำดับ (Arranging Sorting) เป็นการวางแผนโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลว่าจัดเรียงลำดับระเบียบข้อมูลในแฟ้มอย่างไร ซึ่งแฟ้มข้อมูลประกอบด้วยระเบียบข้อมูลต่าง ๆ และในระเบียบข้อมูลจะมีรายการข้อมูลเพื่อสะดวกในการค้นหาและเรียกใช้ข้อมูล

5. การสรุป (Summarizing) การสรุปเป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเข้าด้วยกัน หรือแบ่งกลุ่มข้อมูล และรวมยอดของแต่ละกลุ่ม โดยปกติมักวางแผนหรือผู้บริหารไม่ต้องการ

ข้อมูลรายละเอียด จึงจำเป็นต้องดำเนินการสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลมีความหมายขั้นพื้นฐาน โดยการรวบรวมข้อมูลแต่ละรายการในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับตำบล ระดับอำเภอ แล้วจึงจัดรวบรวมนำเป็นแฟ้มสรุปของแต่ละระดับเพื่อเตรียมการดำเนินการค้นหาค่าดัชนีหรือสารสนเทศในขั้นต่อไป

6. การคำนวณ (Calculating) การคำนวณเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่อาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาจัดกระทำกับข้อมูลในรูปความสัมพันธ์กัน เช่น อัตราส่วน สัดส่วน และเลขดัชนี เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความหมายตามความต้องการของผู้ใช้

7. การจัดเก็บ (Storing) การจัดเก็บจะต้องเก็บทั้งข้อมูลพื้นฐาน และสารสนเทศที่ผ่านการจัดกระทำแล้ว โดยเก็บไว้ในรูปแบบที่เป็นสื่อต่าง ๆ แล้วแต่ว่าจะเป็นระบบการจัดกระทำด้วยมือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์

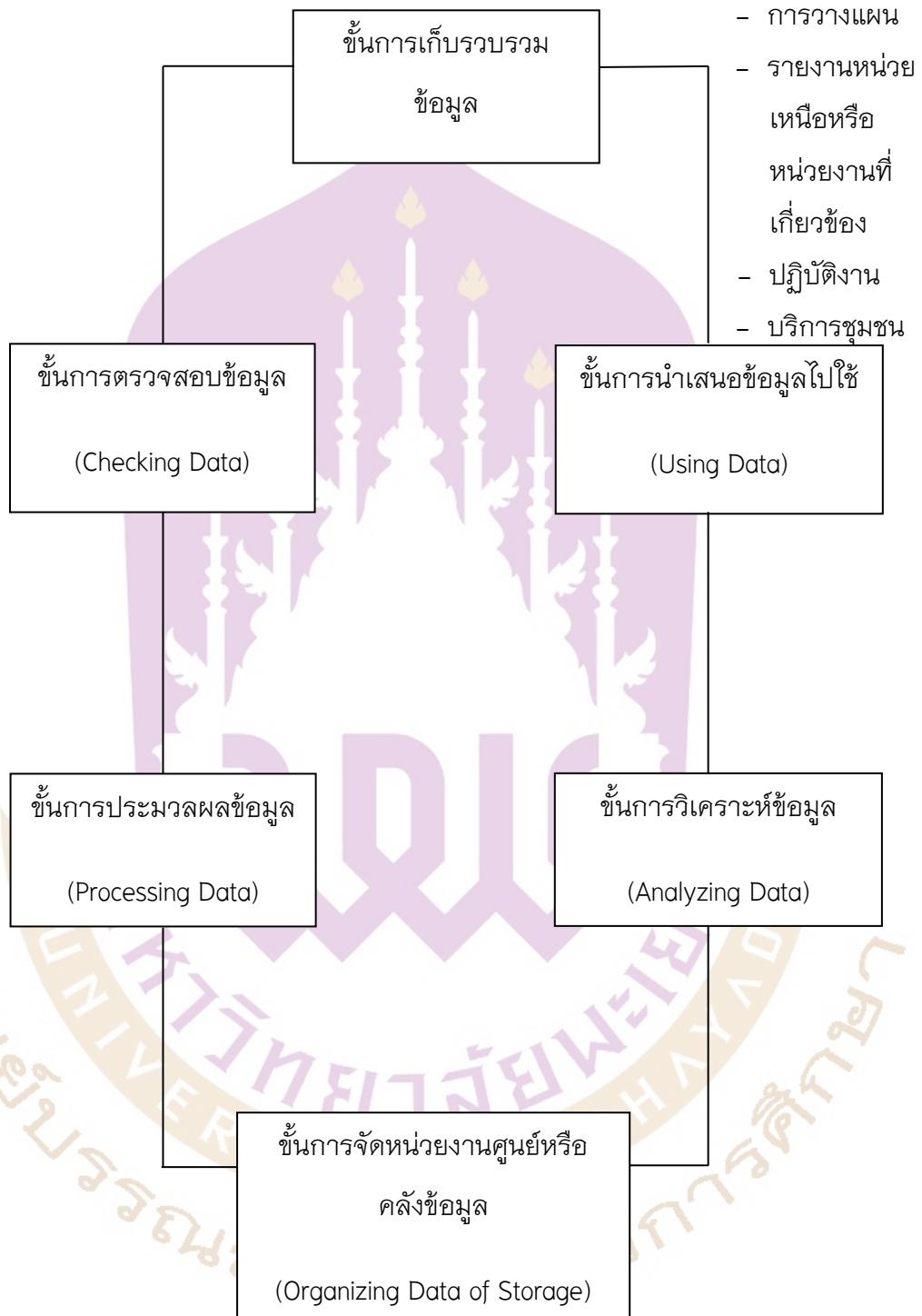
8. การเรียกใช้ (Retrieving) เป็นกระบวนการค้นหาและดึงข้อมูลที่ต้องการออกจากสื่อที่ใช้เพื่อปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันหรือให้บริการและตอบคำถามแก่ผู้ใช้

9. การเผยแพร่ (Disseminating) เป้าหมายสูงสุดของการดำเนินงานสารสนเทศ คือการเผยแพร่สารสนเทศให้กับผู้ใช้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในเอกสารรายงาน หรือ การแสดง บนจอภาพ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

จากหลักการและแนวคิดการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ พอสรุปได้ว่า โดยหลักการของการบริหารระบบสารสนเทศนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ส่วนในรายละเอียดของการจัดอาจแตกต่างกันไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัด ตลอดจนความพร้อมขององค์การ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดหลักการและขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารระบบสารสนเทศ 6 ขั้นตอน ตามนโยบายการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)
2. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล (Checking Data)
3. ขั้นประมวลผล (Processing Data)
4. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล (Organizing Data of Storage)
5. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data)
6. ขั้นการนำข้อมูลใช้ (Using Data)

การดำเนินงานระบบข้อมูลสารสนเทศทั้ง 6 ขั้นตอน จัดรูปแบบดังภาพ 7

ภาพ 7 แสดงกระบวนการจัดการข้อมูลสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536ข, หน้า 5) แบ่งขั้นตอนของการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศไว้ 6 ขั้นตอน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) เป็นแหล่งต้นของข้อมูลขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่สำคัญอย่างยิ่งในการนำข้อมูลไปจัดกระทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาทุกระดับในหน่วยงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนต้องพิจารณาจากแหล่งข้อมูล ซึ่งได้มาจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ส่วนข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิและทุติยภูมิ

2. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล (Checking Data) ทุกครั้งที่เก็บข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูล จะต้องนำมาตรวจสอบทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี 3 ประการ คือ

2.1 ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล (Timely) หมายถึง ช่วงเวลาที่ข้อมูลเกิดขึ้นเมื่อใดเหมาะสมและทันกับเวลาที่จะใช้หรือไม่

2.2 ความตรงตามเนื้อหาสารสนเทศที่ต้องการ (Relevance) สารสนเทศที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติในการสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์และลักษณะงาน มีความพอเพียงและไม่เบี่ยงเบน

2.3 มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำจะต้องมีการบันทึกจากสภาพจริงในเวลาที่สำคัญ และผ่านกระบวนการในการจัดเก็บด้วยวิธีการเครื่องมือที่ถูกต้องได้มาตรฐาน หากตรวจสอบแล้วพบข้อมูลผิดพลาดบกพร่องก็ต้องจัดเก็บหรือแก้ไขใหม่

3. ขั้นการประมวลผลข้อมูล (Processing Data) เป็นการประมวลผลข้อมูลที่เก็บรักษาไว้เตรียมให้ผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการประมวลผลตามความต้องการของผู้ใช้เป็นการเฉพาะเรื่องด้วย ซึ่งในการประมวลผลข้อมูลนั้นจะต้องมีผู้รับผิดชอบตามขั้นตอน คือ การนำเข้าของข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล (ประมวลผล) และผลลัพธ์ของข้อมูล และวิธีการประมวล

4. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน (Organizing Data) เป็นการสร้างหน่วยงานเก็บหรือคลังข้อมูลไว้เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล (Control) เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ อาจจัดเก็บเป็นระบบง่าย ๆ หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บ ทั้งนี้ให้เหมาะสมกับสภาพหน่วยงานและสะดวกต่อผู้ใช้

5. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data) เป็นการดำเนินการในขั้นที่จะนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการบริหาร หรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่อง แต่ละครั้งในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

5.1 ประเภทที่มีลักษณะเป็นปรนัย คือ มีความชัดเจนในตัวเอง การวิเคราะห์ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใคร เมื่อใด ผลก็จะออกมาเหมือน ๆ กัน ได้แก่ หากข้อมูลเป็นกฎระเบียบมีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์ แสดงเป็นตัวเลขคณิต เช่น การเกณฑ์เด็กได้ 90% ใครวิเคราะห์ก็จะตอบได้ตรงกันว่ายังไม่สามารถเกณฑ์ได้อีก 10% เป็นต้น

5.2 ประเภทที่มีลักษณะเป็นอัตนัย ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้ ได้แก่ พกภาษา สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด เช่น ความดีระดับบุคคล ตัวอย่างประเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้ จะได้ออกมาไม่ชัดเจนเหมือนประเภทที่ 1

ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้มีวิธีที่ดีที่สุด คือ ทำโดยคณะบุคคล ใช้ดุลยพินิจของคนส่วนใหญ่ในการพิจารณาตัดสินใจ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มข้อมูลสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการ ประมวลผลข้อมูลในภาพรวมโดยใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์และทางสถิติ

6. ขั้นตอนนำข้อมูลไปใช้ (Using Data) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษานั้น ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไปนี้ คือ

6.1 ใช้ในการวางแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานเป็นอย่างมาก

6.2 ใช้ในการกำหนดนโยบาย เช่น หากผู้บริหารพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้บริหารก็สามารถนำข้อมูลนี้ไปกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงด้านวิชาการของนักเรียนได้

6.3 ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี จะช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นข้อบกพร่องของการบริหารและสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

6.4 ใช้ในการรายงานผลและประเมินผล ในส่วนนี้ผู้บริหารมักจะใช้บ่อยที่สุด เช่น การรายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ การรายงานระบบข้อมูลมักจะรายงานเป็นขั้นตอนตามสายการบังคับบัญชา

หลักการและแนวคิดในการพัฒนาสารสนเทศระบบสารสนเทศ

ในการบริหารงานขององค์การ ผู้บริหารย่อมมีความจำเป็นที่ต้องใช้สารสนเทศ เพื่อช่วยในการวางแผน การควบคุม และช่วยในการตัดสินใจ เพื่อให้งานขององค์การหรือหน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในองค์การจะต้องมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเอื้ออำนวยต่อความต้องการใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์การมีการ

เปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างภาระหน้าที่หรือองค์การขยายใหญ่ขึ้น องค์การหรือหน่วยงาน จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับสภาพขององค์การ

ดังเช่น พิซิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ (2532, หน้า 436) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระบบสารสนเทศที่มีอยู่อาจมีปัญหาด้านต่าง ๆ เนื่องจากการวางระบบไม่เหมาะสม หรือสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไป ปริมาณข้อมูลเพิ่มมากขึ้นและไม่สัมพันธ์กับการเพิ่มอัตรากำลังคนทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือล่าช้า ในการจัดทำสารสนเทศ จึงต้องมีการพิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศ

2. เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการใหม่ ระบบสารสนเทศที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใหม่ที่เกิดขึ้นได้ จึงต้องมีการพิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการใหม่ได้

3. เพื่อความคิดหรือเทคโนโลยีใหม่มาใช้ เมื่อมีความคิดหรือเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้นซึ่งสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงระบบสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงทำให้การพิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงทำให้การพิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศโดยการนำความคิดหรือเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้

4. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ระบบสารสนเทศที่มีอยู่ได้ใช้มาเป็นเวลานาน ก็อาจเกิดความคิดในการปรับปรุงระบบทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้การพิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศ

ในการพัฒนาระบบสารสนเทศมีขั้นตอนในการพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ การศึกษาเบื้องต้น การศึกษาความเป็นไปได้ และการพัฒนาและปรับใช้ระบบสารสนเทศ ซึ่งเรียกว่า วงจรพัฒนาระบบสารสนเทศ (MIS: Development Life Cycle) ดังที่แสดงในภาพ 8

ภาพ 8 แสดงวงจรพัฒนาระบบสารสนเทศ

ที่มา: พิชิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ, 2532, หน้า 438

จากภาพ 8 อธิบายได้ว่า วงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นวัฏจักรของการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดำรงอยู่ในองค์การ โดยที่เมื่อเกิดความคิดในการที่จะพิจารณาพัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศ จะเริ่มต้นด้วยการศึกษาเบื้องต้นซึ่งเป็นการพิจารณาถึงความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป เพื่อพิจารณาแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาระบบสารสนเทศ หลังจากนั้นก็จะเป็นการศึกษาคความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบสารสนเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และพิจารณาถึงความคุ้มค่าของการลงทุน เพื่อการพัฒนาระบบสารสนเทศ หลังจากพิจารณาแล้วว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศคุ้มค่าและเป็นไปได้แล้ว จึงเริ่มการพัฒนาและปรับใช้ระบบสารสนเทศต่อไป

ส่วน อำนวย จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุกรมมงคล (2529, หน้า 46) ได้อธิบายว่า ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ร่วมกันอย่างจริงจัง นับตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญระบบสารสนเทศ ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานและต้องดำเนินการตามดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสารสนเทศและข้อมูลที่เป็นต่อการวางแผนและการบริหารงานในขั้นนี้ จะต้องร่วมมือกันระหว่างนักบริหารและผู้ออกสารสนเทศ

ขั้นที่ 2 ออกแบบหรือกำหนดองค์การที่รับผิดชอบงานสารสนเทศ โดยผู้รับผิดชอบองค์การ จะกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติ ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายและบุคลากรที่จะต้องปฏิบัติงานนั้น

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของระบบสารสนเทศนับตั้งแต่แบบการเก็บข้อมูล ระบบการดำเนินงานโครงสร้างระบบ วิธีการประมวลผล การเสนอรูปรายงานซึ่งแต่ละส่วนของระบบ จะต้องพิจารณาให้ละเอียดจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติงานตามรูปแบบที่กำหนด พร้อมกับตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ของทุกส่วนที่ประกอบขึ้นเป็นระบบสารสนเทศ

ทางด้าน มยุรี รัตน์มุง (2537, หน้า 91) ได้อธิบายถึงเทคนิคและหลักการในการ พัฒนาระบบสารสนเทศ ว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศแม้ว่าจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือไม่ ก็ตาม ควรจะมีขั้นตอนการพัฒนาตามลำดับคือ

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน

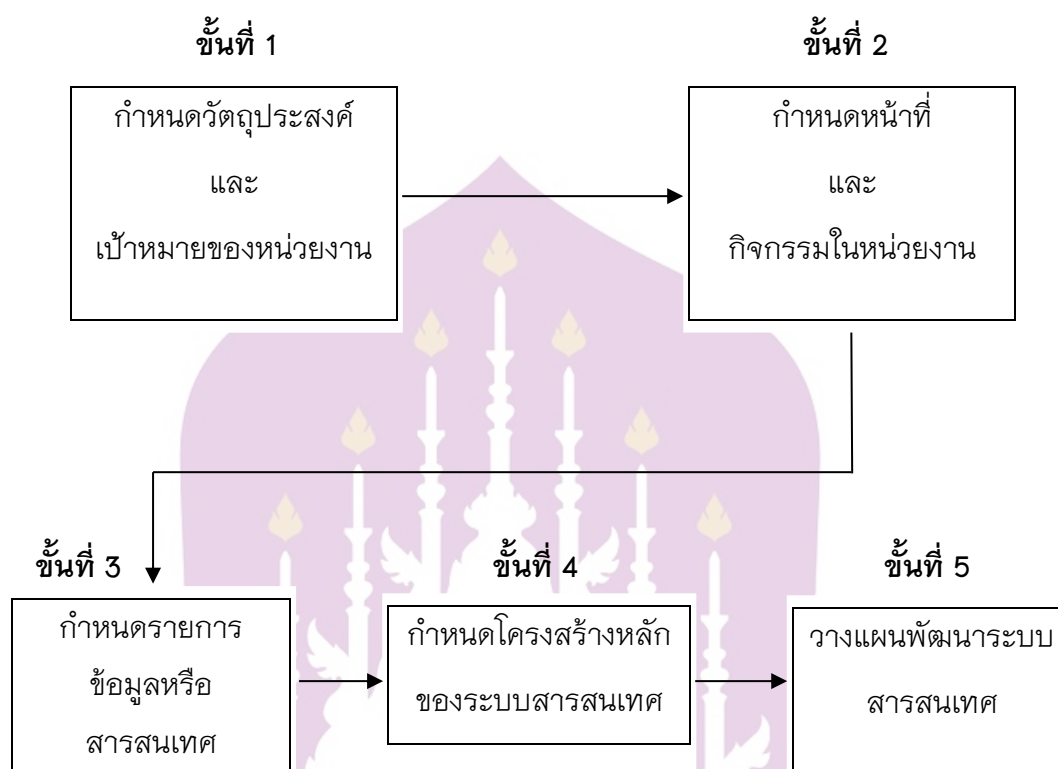
ขั้นที่ 2 กำหนดหน้าที่และกิจกรรมในหน่วยงาน

ขั้นที่ 3 กำหนดรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศ

ขั้นที่ 4 กำหนดโครงสร้างหลักของระบบสารสนเทศ

ขั้นที่ 5 วางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ

กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศตามขั้นตอนดังกล่าว แสดงได้ดังภาพ 9

ภาพ 9 แสดงขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ

ที่มา: มยุรี รัตน์มุง, 2537, หน้า 92

จากภาพ 9 การแสดงขั้นตอนกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศอธิบายได้ ดังนี้
ขั้นที่ 1 การศึกษาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างชัดเจนว่า หน่วยงานนี้
จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป้าหมายอะไร มีวัตถุประสงค์อะไร ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้วางแผนการพัฒนาระบบ
ข้อมูลสารสนเทศไว้ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะงาน หรือบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 การพิจารณาภาระหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานนั้น ๆ ให้เข้าใจ
ซึ่งโดยทั่วไปภาระหน้าที่และกิจกรรมจะสอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
การพิจารณาจะแยกออกเป็นกิจกรรมแต่ละกิจกรรม หรือแยกออกเป็นงานแต่ละงานก็ได้

ขั้นที่ 3 เป็นการพิจารณาข้อมูลหรือสารสนเทศที่จำเป็นจะต้องใช้ในแต่ละกิจกรรม
ว่ามีความจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้าง แบ่งเป็นประเภทข้อมูลใด หาได้จากที่ไหน ใครเป็นผู้เก็บ
ใครเป็นผู้ใช้ เป็นผู้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลนี้ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ขั้นที่ 4 เมื่อศึกษาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ บทบาทภาระหน้าที่ของหน่วยงาน ตลอดจน
ได้พิจารณาถึงไปถึงกิจกรรมย่อย ๆ พร้อมทั้งศึกษาในเรื่องข้อมูลที่เกี่ยวข้องของแต่ละกิจกรรม

หรือแต่ละงานแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นหมวดหมู่ พิจารณาดูว่าในองค์กรหรือหน่วยงานนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลประเภทและกี่หมวด กี่หมู่ ข้อมูลตรงใดที่ซ้ำซ้อนตัดออก ข้อมูลใดควรจะมีการเพิ่มเข้าไป

ขั้นที่ 5 เป็นการวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยพิจารณาว่าข้อมูลประเภทไหนหมวดไหนที่กำหนดไว้ว่าจำเป็นต้องมีใช้ในหน่วยงานนี้ ควรจะทำหรือเก็บข้อมูลประเภทไหนก่อนหลัง ต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง ต้องใช้งบประมาณเท่าใดในการดำเนินการครั้งนี้ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นถึงขั้นตอนนี้แล้วก็เริ่มดำเนินการได้เลยตามแผนที่กำหนดไว้เลย

สำหรับแนวความคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณภาพควรมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับการจัดการ การออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจะต้องทำจากผู้บริหารระดับสูงไปสู่ระดับล่าง สารสนเทศที่ได้จากระบบนี้จะต้องสนองความต้องการของผู้บริหารทุกระดับ และต้องเป็นสารสนเทศที่ใช้เพื่อการจัดการหรือการบริหาร คือใช้ในการวางแผน การดำเนินการและการควบคุม

2. ผู้บริหารต้องเป็นแกนนำ เนื่องจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการ และสารสนเทศต่าง ๆ จากระบบนี้ก็ใช้โดยผู้บริหาร ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารทุกระดับจะต้องให้ความสำคัญและแกนนำของการสร้างระบบ

3. เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระบบสารสนเทศจะต้องมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในแง่ของการมองภาพรวมของปัญหา ถึงแม้ว่าองค์กรอาจแบ่งได้หลายระบบย่อย แต่สารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการบริหาร จะต้องมองระบบย่อยเหล่านี้ในลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4. ใช้ข้อมูลร่วมกัน เนื่องจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของระบบสารสนเทศ จึงทำให้สามารถหลีกเลี่ยงการเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน ผู้ออกแบบระบบพึงระลึกว่าข้อมูลที่สำคัญเพียงไม่กี่อย่าง แต่สามารถนำไปประมวลผลให้เป็นสารสนเทศเพื่อการบริหารได้หลายหน่วยงานในองค์กร

5. ต้องการวางแผนที่ดี ผู้ออกแบบระบบสารสนเทศจำเป็นต้องรู้ถึงวัตถุประสงค์และความต้องการขององค์กรในอนาคต การพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นต้องมีการวางแผนที่ดีและทำอย่างจริงจัง

6. แนวคิดเชิงระบบในการวิเคราะห์ห้วงค์การเพื่อการพัฒนาพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นงานที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความลับสนที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงควรมององค์กรในทัศนะของระบบที่ประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบที่มีความสัมพันธ์กัน

7. ใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน ฐานข้อมูล (Data Base) คือ ที่รวมข้อมูลต่าง ๆ ในระบบสารสนเทศหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการใช้ข้อมูล โดยการเรียกใช้จากแฟ้มข้อมูล (Data File) ซึ่งเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

8. ต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ เป็นไปได้ที่ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารอาจทำงานได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าสำหรับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารขององค์การขนาดกลางและขนาดใหญ่ นั้น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสร้างสารสนเทศที่มีความละเอียดถูกต้อง รวดเร็ว

จากแนวความคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศจะต้องมีการศึกษาสภาพภารกิจขององค์การ และความต้องการของผู้บริหารในการใช้สารสนเทศ ผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศ โดยมีการศึกษาและวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารมณ วังศ์บัณฑิต (2533, หน้า 126-132) ได้ทำการวิจัยสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศ และศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า

1. ระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารงาน และผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควร มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. การจัดหน่วยงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ ได้ให้งานต่างๆ ในสำนักงานเก็บรวบรวมที่ต้องการเอง และส่วนใหญ่คาดหวังว่าควรมีหน่วยงานทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพียงแห่งเดียว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมของสำนักงานการประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการเก็บครั้งเดียว โดยเก็บเป็นรายปีการศึกษาและส่วนใหญ่คาดหวังว่าควรเก็บข้อมูลหลายครั้งตามลักษณะของข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้ทั้งหมด

6. การบันทึกข้อมูลมีการบันทึกร้อยละ 5 ขึ้นไป

7. การประมวลผลข้อมูลส่วนใหญ่มีการประมวลผลด้วยมือ โดยให้ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ด้านนโยบายและแผนงานเป็นผู้รับผิดชอบ

8. ผู้รับผิดชอบในการจัดระบบสารสนเทศส่วนใหญ่ คือ คศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ด้านนโยบายและแผน ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูลและนำเสนอ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้งานต่าง ๆ ในสำนักงานเป็นผู้ดำเนินการ

9. การรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศมีความเชื่อถือได้

ส่วน ฅรณค์ โทษรตน์ (2537, หน้า 72-73) ได้ทำการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีสภาพดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการวางแผนการเก็บข้อมูล กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาในการเก็บ กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ มีการจัดลำดับความสำคัญแหล่งข้อมูลได้จากแหล่งปฐมภูมิ เครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจสอบความเป็นมาตรฐาน ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลจะเก็บทุกครั้งที่มีความต้องการข้อมูล

1.2 การตรวจสอบ มีการตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่มีอยู่กับข้อมูลในอดีต ข้อมูลที่พบเป็นปัจจุบันและตรงตามความต้องการของผู้ใช้

1.3 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ ดำเนินการโดยการประเมินผลข้อมูลให้เป็นภาพรวม ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลเอง

1.4 ด้านการเก็บและการนำเสนอ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไว้ตามกลุ่มงาน มีบางส่วนเก็บไว้ในระบบงานกลาง

1.5 ด้านการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศผ่านการประชุม ประชาสัมพันธ์เป็นหนังสือราชการ เอกสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการให้ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา วางแผนปฏิบัติการนิเทศการบริการข้อมูล ส่วนใหญ่ให้การบริการข้อมูลหน่วยงานในสังกัด

2. ปัญหาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า

2.1 ปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลเก็บรวบรวมล่าช้า การเก็บรวบรวมไม่เป็นระบบ เครื่องมือไม่ได้มาตรฐาน ผู้ให้ข้อมูลไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

2.2 ปัญหาทางด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลไม่ทันเวลา

2.3 ปัญหาการจัดเก็บ ขาดเครื่องคอมพิวเตอร์และบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์

2.4 ปัญหาการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ขาดการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ใช้ระบบค้นหาไม่สะดวกต่อการใช้ และสารสนเทศที่จัดเก็บไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

ไชยา ภาวะบุตร (2542) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอนพบว่า การประมวลผลข้อมูลมีปัญหาในระดับมาก นอกจากนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือการวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล เมื่อพิจารณาระดับปัญหาจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่าการประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลมีปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางมีระดับปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่า การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลมีปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายชั้นตอน มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) แนวทางการแก้ปัญหา การจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามชั้นตอน พบว่า ชั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีผู้เสนอมากที่สุด คือ โรงเรียนควรจัดให้มีบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ชั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลมีผู้เสนอมากที่สุด คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการตรวจสอบข้อมูล ชั้นตอนการประมวลผลข้อมูลมีผู้เสนอมากที่สุด คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการประมวลผลข้อมูล ชั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลมีผู้เสนอมากที่สุด คือ ควรใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล ชั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลมีผู้เสนอมากที่สุด คือ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล ชั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้ ผู้เสนอมากที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของสารสนเทศและการนำไปใช้

ชัยนันทธรรณ ขาวงาม (2545) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ด้านสภาพการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการรวบรวมข้อมูล โดยการกำหนดนโยบาย วางแผนในการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน มีการจำแนกข้อมูลก่อนเก็บข้อมูลในแฟ้มเอกสาร กำหนดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลโดยการใช้แฟ้มเอกสารก่อนการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การเผยแพร่ข้อมูลและการนำไปใช้นั้น ถือได้ว่าการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่แล้วให้มีความรู้ทักษะเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ และยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยการกำหนดแผนพัฒนาเป็นระยะ ๆ รวมถึงการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานของแต่ละงานตามความเป็นไปได้ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบปฏิบัติงานของหน่วยงาน และมีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศ พบว่าไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการรวบรวม การตรวจสอบ การจำแนก การจัดเก็บ รวมถึงการเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปใช้อย่างจริงจัง สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้มีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน ปัญหาในการดำเนินการจัดระบบข้อมูล คือ ข้อมูลมีจำนวนมากต้องใช้เวลาในการจัดเก็บ และระบบการจัดข้อมูลที่จัดอยู่ยังไม่เป็นระบบเดียวกัน สำหรับข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศ พบว่า ควรมีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบ การจำแนก การจัดเก็บ รวมถึงการเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกให้มีเพียงพอกับการใช้งาน และมีคุณลักษณะของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับลักษณะงาน ส่วนลักษณะการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ควรมีการจัดการให้เหมือนหรือสอดคล้องกันทั้งคณะฯ รวมทั้งมีการจัดงบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินการอย่างจริงจัง เช่น ควรจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบเดียวกันทั้งคณะฯ เพื่อจะได้เชื่อมโยงข้อมูลกันได้ รวมทั้งให้มีการอบรมแก่บุคลากรให้มีความเข้าใจในการใช้โปรแกรมในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลและการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. กลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานจริง ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 คะแนน หมายความว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 คะแนน หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายความว่า ระดับไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายความว่า ระดับความต้องการมากที่สุด

4 คะแนน หมายความว่า ระดับความต้องการมาก

3 คะแนน หมายความว่า ระดับความต้องการปานกลาง

2 คะแนน หมายความว่า มีระดับความต้องการน้อย

1 คะแนน หมายความว่า ระดับความต้องการน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือนำส่งจากวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยาถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และเก็บคืนด้วยตนเอง

ตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอข้อมูลในรูปแบบตามตารางประกอบการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับปฏิบัติน้อย และไม่มีการปฏิบัติ หลังจากการค้นหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการปฏิบัติการจัดการระบบสารสนเทศของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

สำนักงาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผล ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาคำสั่งระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีระดับความต้องการมากที่สุด ระดับการความต้องการมาก ระดับความต้องการปานกลาง ระดับความต้องการน้อย และระดับระดับความต้องการน้อยที่สุด หลังจากการค้นค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับความต้องการแก้ไขปัญหาคำสั่งระบบสารสนเทศของบุคลากร ที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผล ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” ผู้ศึกษาได้แสดงผลข้อมูลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอนดังนี้

ผลการวิเคราะห์การศึกษาเรื่อง “การจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงานที่ท่านได้รับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงาน ประสบการณ์ในการทำงาน เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศโดยวิธีใด เสนอผลในตาราง 1-8

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	27	33.75
หญิง	53	66.25
รวม	80	100

จากตาราง 1 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเพศ โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 เพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
21-30 ปี	13	16.25
31-40 ปี	27	33.75
41-50 ปี	29	36.25
51 ปี ขึ้นไป	11	13.75
รวม	80	100

จากตาราง 2 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านอายุ โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 รองลงมาช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 รองลงมาช่วงอายุ 21-30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 และช่วงอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ม.6/ปวช.(ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)	-	-
อนุปริญญา/ปวส.(ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง)	-	-
ปริญญาตรี	47	58.75
ปริญญาโท	32	40.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก	1	1.25
รวม	80	100

จากตาราง 3 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 รองลงมา มีวุฒิปริญญาโท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และวุฒิปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
4. ตำแหน่งงานที่ท่านได้รับผิดชอบ		
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	5	6.25
ผู้อำนวยการกลุ่ม	7	8.75
ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา	55	68.75
ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงาน สำนักงานฯ	13	16.25
รวม	80	100

จากตาราง 4 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบเป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมา ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 รองลงมา ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และรองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามปฏิบัติงานในกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
5. ปฏิบัติงานในกลุ่ม		
กลุ่มอำนวยการ	10	12.50
กลุ่มการเงินและสินทรัพย์	10	12.50
กลุ่มบริหารงานบุคคล	15	18.75
กลุ่มนโยบายและแผน	11	13.75
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	10	12.50
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	21	26.25
กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน	2	2.50
กลุ่มตรวจสอบภายใน	1	1.25
รวม	80	100

จากตาราง 5 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปฏิบัติงานในกลุ่มโดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหน้าที่ในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมาในกลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 รองลงมาในกลุ่มนโยบายและแผน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 รองลงมาในกลุ่มอำนวยการ กลุ่มการเงินและสินทรัพย์ และกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวนกลุ่มละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รองลงมาในกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และกลุ่มตรวจสอบภายใน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	31	38.75
10-20 ปี	27	33.75
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	22	27.50
รวม	80	100

จากตาราง 6 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมาประสบการณ์ในการทำงานช่วง 10-20 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และประสบการณ์มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80) จำนวน	ร้อยละ
7. เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ		
เคย	66	82.50
ไม่เคย	14	17.50
รวม	80	100

จากตาราง 7 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จำนวน 66 คน

คิดเป็นร้อยละ 82.50 ผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สถานภาพ	(N = 80)		ร้อยละ
	จำนวน		
8. มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ			
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	41		51.25
ได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด	20		25.00
ได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาจากหน่วยงานอื่น	19		23.75
รวม	80		100

จากตาราง 8 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมาได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัดจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และน้อยที่สุดได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาจากหน่วยงานอื่น จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตาราง 9 แสดงสรุปสภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	N = 80		ระดับปฏิบัติ
		μ	σ	
1	ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล	3.36	0.98	ปานกลาง
2	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.61	0.88	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
3	ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	3.71	0.93	มาก
4	ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล	3.67	0.92	มาก
5	ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน	3.69	0.79	มาก
6	ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้	3.81	0.83	มาก
7	ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ	3.70	0.81	มาก
	รวม	3.65	0.88	มาก

ตาราง 9 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.65$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.81$) รองลงมา ได้แก่ ขั้นการตรวจสอบข้อมูล มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$)

ตาราง 10 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การประชุมหารือ วางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	3.44	1.02	ปานกลาง
2	การศึกษาวិเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	3.39	1.01	ปานกลาง
3	การออกแบบระบบจัดเก็บและสร้างเครื่องมือประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ	3.31	0.95	ปานกลาง
4	การสร้างเครือข่ายในการจัดเก็บข้อมูล	3.34	0.09	ปานกลาง
5	แผนงานการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	3.33	1.00	ปานกลาง
6	แผนงานในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง	3.35	1.03	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.36	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารชั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การประชุมหารือ วางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$) รองลงมา ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การออกแบบระบบ จัดเก็บและสร้างเครื่องมือประมวลผลข้อมูลสารสนเทศมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu = 3.31$)

ตาราง 11 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการ เก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
1	มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.81	0.76	มาก
2	การประชุมหรือหารือกำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้รับผิดชอบ ได้ทราบขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.69	0.88	มาก
3	การเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	3.63	0.83	มาก
4	การสร้างความชัดเจนของเครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล	3.60	0.94	มาก
5	ทุกกลุ่มงานมีการประสานการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.35	1.03	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.61	0.88	มาก

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.81$) รองลงมา ได้แก่ การประชุมหรือหารือกำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ทุกกลุ่มงานมีการประสานการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35$)

ตาราง 12 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการตรวจสอบข้อมูล

ข้อที่ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างชัดเจน	3.76	0.94	มาก
2	การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	3.66	0.93	มาก
3	การตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูล	3.71	0.94	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.71	0.93	มาก

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการตรวจสอบข้อมูล ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.76$) รองลงมา ได้แก่ การตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูล มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูลมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.66$)

ตาราง 13 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

ข้อที่ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์และการประมวลผลมีประสิทธิภาพ	3.66	0.89	มาก
2	การเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการวิเคราะห์และประมวลผล	3.63	0.95	มาก
3	การสรุปผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลภายในเวลาที่กำหนด	3.73	0.93	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.67	0.92	มาก

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูลส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.67$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การสรุปผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลมีการปฏิบัติ ในระดับมาก ($\mu=3.73$) รองลงมา ได้แก่ การเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์และการประมวลผล ที่มีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการวิเคราะห์และประมวลผลมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.63$)

ตาราง 14 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการ จัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การกำหนดขั้นตอนของการเก็บรักษาข้อมูล อย่างเป็นระบบ	3.66	0.86	มาก
2	การจัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศ ไว้เป็นหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มงาน	3.68	0.78	มาก
3	การนำข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ข้อมูลหรือเอกสาร	3.75	0.77	มาก
4	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูล ครบถ้วน	3.68	0.76	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.69	0.79	มาก

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.69$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การนำข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ข้อมูลหรือเอกสารมีการปฏิบัติ ในระดับมาก ($\mu=3.75$) รองลงมา ได้แก่ การจัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศและเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษา มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.68$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนของการเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นระบบมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.66$)

ตาราง 15 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจ วิจัย ในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจสั่งการ	3.74	0.81	มาก
2	การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อกำหนดเป็น แผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2	3.84	0.80	มาก
3	การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ และทางเว็บไซต์	3.88	0.82	มาก
4	การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งใน และนอกหน่วยงาน	3.78	0.89	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.81	0.83	มาก

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ และทางเว็บไซต์มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.88$) รองลงมาได้แก่ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อการตัดสินใจวิจัยในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจสั่งการมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.74$)

ตาราง 16 แสดงสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ

ข้อที่ ปฏิบัติ	สภาพการดำเนินงาน การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	N = 80		ระดับ ปฏิบัติ
		μ	σ	
1	การประเมินผลการจัดการระบบสารสนเทศจาก ต้นสังกัดหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.64	0.93	มาก
2	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการ ระบบสารสนเทศ	3.74	0.76	มาก
3	การพัฒนาการดำเนินงานจัดการระบบสารสนเทศ	3.74	0.76	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.70	0.81	มาก

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการ และการพัฒนาการดำเนินงานจัดการระบบสารสนเทศ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.74$) รองลงมาค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การประเมินผลการจัดการระบบสารสนเทศจากต้นสังกัด มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\mu=3.64$)

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ตาราง 17 แสดงสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ชั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล	4.36	0.67	มาก
2	ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.31	0.74	มาก
3	ชั้นการตรวจสอบข้อมูล	4.26	0.85	มาก
4	ชั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล	4.23	0.81	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
5	ชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน	4.38	0.71	มาก
6	ชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้	4.32	0.77	มาก
7	ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ	4.43	0.76	มาก
	รวม	4.32	0.75	มาก

ตาราง 17 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 7 ขั้นตอน ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการที่ต้องการสูงสุด ได้แก่ ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ มีความต้องการในระดับมาก ($\mu = 4.43$) รองลงมา ได้แก่ ชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงานมีความต้องการในระดับมาก ($\mu = 4.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ชั้นการตรวจสอบข้อมูลมีความต้องการในระดับมาก ($\mu = 4.26$)

ตาราง 18 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.40	0.65	มาก
2	ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.41	0.63	มาก
3	ควรมีการกำหนดขอบข่ายของข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้องและเชื่อถือได้	4.35	0.66	มาก
4	ควรมีการจัดประชุมปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น	4.28	0.75	มาก
	รวม	4.36	0.67	มาก

ตาราง 18 แนวทางการแก้ไข้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ชั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไข้ปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.36$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาสูงสุด ได้แก่ ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาในระดับมาก ($\mu=4.41$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาในระดับมาก ($\mu=4.40$) ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรมีการจัดประชุมปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาในระดับมาก ($\mu=4.28$)

ตาราง 19 แสดงแนวทางการแก้ไข้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อที่	แนวทางการแก้ไข้ปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากร ที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มงาน	4.38	0.75	มาก
2	ควรสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานเก็บข้อมูลสารสนเทศ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยตรง	4.25	0.74	มาก
3	ควรมีปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเป็น รายปีงบประมาณ	4.30	0.74	มาก
4	มีระบบและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ของแต่ละกลุ่มงาน	4.28	0.75	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.31	0.74	มาก

ตาราง 19 แนวทางการแก้ไข้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาพรวมมีความต้องการแก้ไข้ปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.31$) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไข้ปัญหาสูงสุด ได้แก่ ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากร ที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มงาน

มีความต้องการแก้ไขปัญหในระดับมาก ($\mu=4.38$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเป็นรายปีงบประมาณ มีความต้องการแก้ไขปัญหในระดับมาก ($\mu=4.30$) ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานเก็บข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยตรง มีความต้องการแก้ไขปัญหในระดับมาก ($\mu=4.25$)

ตาราง 20 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ชั้นการตรวจสอบข้อมูล

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน	4.26	0.81	มาก
2	ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน	4.26	0.90	มาก
3	ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบนำไปใช้ ได้ทันที	4.28	0.86	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.26	0.85	มาก

ตาราง 20 แนวทางการแก้ไขปัญหการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ชั้นการตรวจสอบข้อมูล ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไขปัญหอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.26$) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไขปัญหอยู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไขปัญหาลงสุด ได้แก่ ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบ นำไปใช้ได้ทันที มีความต้องการแก้ไขปัญหในระดับมาก ($\mu=4.28$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน และควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน มีความต้องการแก้ไขปัญหในระดับมาก ($\mu=4.26$)

ตาราง 21 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหามาตรการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อกาการบริหาร ช้ันการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ควรประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์	4.21	0.79	มาก
2	ควรมีศูนย์วิเคราะห์และประมวลผลของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	4.20	0.86	มาก
3	ควรมีการประมวลผลข้อมูลโดยจำแนกประเภท อย่างเป็นระบบ	4.29	0.80	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.23	0.81	มาก

ตาราง 21 แนวทางการแก้ไขปัญหามาตรการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อกาการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ช้ันการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu=4.23$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไขปัญหายุ่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการประมวลผลข้อมูลโดยจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบ มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu=4.29$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ควรประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu=4.21$) ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรมีศูนย์วิเคราะห์และประมวลผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$)

ตาราง 22 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหามาตรการจ้ดระบบสารสนเทศ ช้ันการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ใช้ให้เกิดความ ต่อเนื่อง ภายใ้ระยะเวลาที่กำหนด	4.34	0.76	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
	การจัดการระบบสารสนเทศ			
2	ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ อย่างเป็นระบบหรือหมวดหมู่และสะดวกใช้	4.40	0.74	มาก
3	ควรแยกประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อ การควบคุม	4.40	0.63	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.38	0.71	มาก

ตาราง 22 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไขปัญหายุ่งในระดับมาก ($\mu=4.38$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่งในระดับมาก มีความต้องการแก้ไขปัญหาลงสุด ได้แก่ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบหรือหมวดหมู่และสะดวกใช้ และควรแยกประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อการควบคุม มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่งในระดับมาก ($\mu=4.40$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ใช้ให้เกิดความต่อเนื่องภายในระยะเวลาที่กำหนด มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่งในระดับมาก ($\mu=4.34$)

ตาราง 23 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ ชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
	การจัดการระบบสารสนเทศ			
1	ควรมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ ร่วมกัน	4.36	0.75	มาก
2	ควรมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	4.31	0.76	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
3	ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลพื้นฐานทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	4.30	0.80	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.32	0.77	มาก

ตาราง 23 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ชั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไขปัญหายุ่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ร่วมกัน มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลพื้นฐานทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$)

ตาราง 24 แสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจ้ดระบบสารสนเทศชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
1	ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาาระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน	4.45	0.73	มาก
2	ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	4.43	0.71	มาก
3	ควรมีการประเมินผลการจ้ดระบบสารสนเทศภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2	4.45	0.73	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศ	N = 80		ระดับความ ต้องการ
		μ	σ	
4	ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ ในการเก็บข้อมูลสารสนเทศทุกปี	4.36	0.82	มาก
5	ควรมีการให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประเมินผลทุกปี	4.48	0.81	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.43	0.76	มาก

ตาราง 24 แนวทางการแก้ไขปัญหามจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ชั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ ในภาพรวมมีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก มีความต้องการแก้ไขปัญหายุ่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ควรมีการให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประเมินผลทุกปี มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) รองลงมา ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาาระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และควรมีการประเมินผลการจัดการระบบสารสนเทศภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$) ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีความต้องการแก้ไขปัญหายู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$)

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สามารถสรุปและอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองประชากรที่ใช้ คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทั้งหมด 3 ท่าน จากนั้นผู้ศึกษาทำการประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมด นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและทำการบันทึกที่รหัสลงในคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตอนที่ 1 โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอข้อมูลในรูปแบบตามตารางประกอบการบรรยาย ตอนที่ 2 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับปฏิบัติน้อย และระดับปฏิบัติน้อยที่สุด หลังจากการค้นหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการปฏิบัติการจัดการระบบสารสนเทศของบุคลากรที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผล ตอนที่ 3 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีระดับความต้องการมากที่สุด ระดับการความต้องการมาก ระดับความต้องการปานกลาง ระดับความต้องการน้อย และระดับความต้องการน้อยที่สุด หลังจากการค้นหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับความต้องการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของบุคลากร ที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน และเพศชาย 27 คน

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม มีช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 29 คน รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 27 คน ช่วงอายุ 21-30 ปี จำนวน 13 คน และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน รองลงมามีวุฒิมระดับปริญญาโท จำนวน 32 คน และวุฒิมระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามตำแหน่งงานที่ท่านได้รับผิดชอบ โดยรวมพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานที่รับผิดชอบเป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 55 คน รองลงมาลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 13 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 7 คน และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 5 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามปฏิบัติงานในกลุ่ม โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหน้าที่ในกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 21 คน รองลงมากลุ่มบุคคล จำนวน 15 คน กลุ่มนโยบายและแผน จำนวน 11 คน กลุ่มอำนวยการ กลุ่มการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 10 คน กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน และกลุ่มตรวจสอบภายใน จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 31 คน รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงานช่วง 10-20 ปี จำนวน 27 คน และประสบการณ์มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จำนวน 66 คน และไม่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จำนวน 14 คน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป จำแนกตามมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน 41 คน รองลงมาได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 20 คน และได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาจากหน่วยงานอื่น จำนวน 19 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ

และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล** ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติ จากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การประชุมหารือ วางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีระดับปฏิบัติมาก รองลงมาการศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การออกแบบระบบจัดเก็บและสร้างเครื่องมือประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ

2. **ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล** ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติ จากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีระดับ ปฏิบัติมาก รองลงมาการประชุมหรือหารือกำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูลและ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ทุกกลุ่มงานมีการประสานการเก็บรวบรวม ข้อมูล

3. **ขั้นการตรวจสอบข้อมูล** ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติจากมาก ไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างชัดเจน มีระดับปฏิบัติมาก รองลงมาการตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูล และ มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล

4. **ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล** ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ การปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การสรุปผลการวิเคราะห์และประมวลผล ข้อมูลภายในเวลาที่กำหนดมีระดับปฏิบัติมาก รองลงมาการเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์และ การประมวลผลที่มีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ในการวิเคราะห์และประมวลผล

5. **ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน** ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ การปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การนำข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ข้อมูลหรือ เอกสาร มีระดับปฏิบัติมาก รองลงมา การจัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่

ของแต่ละกลุ่มงาน และเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลครบถ้วน และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การกำหนดขั้นตอนของการเก็บรักษา ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

6. ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติ จากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ และทางเว็บไซต์ มีระดับปฏิบัติมาก รองลงมาการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจ วินิจฉัยในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจสั่งการ

7. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการจัดการระบบสารสนเทศและการพัฒนาการดำเนินงานจัดการระบบสารสนเทศ มีระดับปฏิบัติมาก และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการจัดการระบบสารสนเทศ จากต้นสังกัดหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ ความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลสารสนเทศมีระดับความต้องการมาก รองลงมาควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ควรมีการ จัดประชุมปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น

2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ ความต้องการ

จากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีระดับความต้องการมาก รองลงมาควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ควรมีการจัดประชุมปฏิบัติการ ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น

3. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบ นำไปใช้ได้ทันที รองลงมาควรมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน และควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน

4. ขั้นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรมีการประมวลผลข้อมูลโดยจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบ มีระดับความต้องการมาก รองลงมาควรมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลควรประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ควรมีศูนย์วิเคราะห์และประมวลผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

5. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบหรือหมวดหมู่ และสะดวกใช้และควรแยกประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อการควบคุม มีระดับความต้องการมาก รองลงมาควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ใช้ให้เกิดความต่อเนื่องภายในระยะเวลาที่กำหนด

6. ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ร่วมกัน มีระดับความต้องการมาก รองลงมาควรมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลพื้นฐานทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

7. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มประชากรมีความต้องการอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ ควรมีการให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประเมินผลทุกปี มีความต้องการอยู่ในมาก รองลงมาควรมีการปรับปรุงและพัฒนาาระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และควรมีการประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ส่วนข้อที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสารสนเทศทุกปี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปฏิบัติ ระดับความต้องการเรื่องการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวมของกลุ่มประชากร อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ขั้นตอน อภิปรายผลได้ดังนี้

1. **ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล** โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การออกแบบระบบจัดเก็บและสร้างเครื่องมือประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ไม่ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศให้เป็นระบบ และไม่ Update ให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์สถานการณ์อยู่เสมอ จึงทำให้การสืบค้นข้อมูลได้ช้า และไม่มีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้สามารถใช้ได้ทุกกลุ่มอยู่บนฐานเดียวกัน ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบข้อมูลในระดับกลุ่มงาน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งครอบคลุมไปถึงสถานศึกษาในสังกัดด้วย และเนื่องจากข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ วรพงษ์ สันติวงศ์ (2539, หน้า 12) ดังนั้น การกำหนดขอบข่ายการจัดทำรายการข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นต่อผู้บริหารต่อการประเมินการตัดสินใจ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับข้อค้นพบของธนรงค์ บุญมี คือ ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจ

ของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเพื่อการวางแผน การปฏิบัติงาน การควบคุมงาน ข้อมูลที่จะช่วยผู้บริหารในการแก้ไขปัญหา

2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ทุกกลุ่มงานมีการประสานการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากไม่มีผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีผู้ให้คำอธิบายวิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายให้เป็นแนวเดียวกัน ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากรที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มงาน เพื่อจะได้จัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 อย่างจริงจัง มีแหล่งเก็บข้อมูลที่เป็นการรวมศูนย์มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทุกกลุ่มงานสามารถขอข้อมูลเพื่อไปวางแผนการปฏิบัติงาน หรือนำเสนอต้นสังกัดได้อย่างรวดเร็วทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ได้กำหนดขั้นตอนและแนวทางในการตรวจสอบข้อมูลให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบนำไปใช้ได้ทันที โดยแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนกลางที่เป็นระบบชัดเจน โดยคัดเลือกจากบุคลากรจากแต่ละกลุ่มงานเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งตรงกับ อารุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล (2529, หน้า 5) ได้กล่าวไว้ว่า ความถูกต้องนั้นมีความสำคัญมาก เพราะแม้สารสนเทศนั้นจะตรงต่อความต้องการและสามารถผลิตได้ทันเวลา แต่ถ้าขาดความถูกต้องแล้วจะหาประโยชน์ไม่ได้ และในขณะเดียวกันการตรวจสอบความชัดเจน

ของข้อมูลนั้นมีปัญหามาก เนื่องจากเกณฑ์ในการตัดสินใจของผู้ตรวจสอบข้อมูล ซึ่งอาจขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการใช้เครื่องมือ ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่า การตัดสินใจที่ดีนั้นควรเป็นการตัดสินใจโดยหลักเหตุและผล ซึ่งอาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐานหรือเป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากการสร้างสารสนเทศจะต้องมีระบบมีวิธีการศึกษาอย่างละเอียด มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจะเป็นการป้องกันการใช้ดุลพินิจเฉพาะบุคคล (Subjective Judgement)

4. ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์และการประมวลผลที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรไม่ได้พัฒนาความรู้อยู่เสมอและไม่มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจึงไม่สามารถอ่านโอนระบบข้อมูลได้ตลอดเวลา ซึ่งตรงกับ ไพโรจน์ คชชา (2540, หน้า 10) กล่าวว่า อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ บางครั้งจำนวนข้อมูลสารสนเทศที่มีในแต่ละระดับยังไม่เพียงพอต่อการใช้ ยังไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้อง บางส่วนยังไม่เป็นปัจจุบัน ทันกับความต้องการที่จะใช้ในแต่ละช่วงเวลา ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรมีการประมวลผลข้อมูลโดยจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผล มีการประเมินโดยจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบ ที่เหมาะสมกับลักษณะของการจัดระบบวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนของข้อมูลส่วนกลางจะใช้โปรแกรมส่วนกลางสำเร็จรูป และส่วนของข้อมูลเพื่อการบริหารจะใช้โปรแกรมจากส่วนกลางและจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้ทำการพัฒนาขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเก็บและประมวลผลข้อมูล

5. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มงาน การจัดเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บไว้ในระบบ ยังเก็บรวม ๆ กันไม่ได้แยกออกเป็นหมวดหมู่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฏิบัติงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศไม่เพียงพอ และยังมีการย้ายกลุ่มงานและมีบุคลากร

ที่ย้ายมาใหม่ทำให้การเก็บข้อมูลไม่มีความต่อเนื่อง ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจากระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรแยกประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อการควบคุมว่าข้อมูลส่วนใดที่สามารถประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ หรือข้อมูลส่วนใดที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าหน้าที่ต้องมีรหัสที่จะเรียกใช้ข้อมูลได้

6. ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้ โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ทำให้ระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดความคล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ร่วมกัน ส่วนใหญ่มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจวินิจฉัยในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจสั่งการตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กิตติกันต์ ศิริ, 2540, หน้า 102) ได้กล่าวไว้ในกระบวนการบริหารงานและการวางแผนการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีความจำเป็นจะต้องตัดสินใจในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งทางเลือกในการดำเนินจำเป็นจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จะต้องตัดสินใจอย่างเพียงพอ และภาณุรัตน์ รัตยาภาส (2534, หน้า 86) ได้กล่าวถึงระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศว่า ผู้บริหารระดับสูงใช้สารสนเทศในการกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้บริหารระดับกลางใช้ข้อมูลสารสนเทศในการควบคุมงาน และผู้บริหารระดับปฏิบัติใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ วรพงษ์ สันติวงศ์ (2539, หน้า 97) พบว่า การใช้ข้อมูลมีทั้งการใช้เพื่อควบคุมงานและรายงานผลการปฏิบัติงานจริงให้ต้นสังกัดทราบ แต่จะใช้ข้อมูลสารสนเทศในการรายงานต้นสังกัดมากกว่าการใช้ควบคุมงาน

7. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ โดยภาพรวมข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานสำนักงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพของการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการระบบสารสนเทศ เนื่องจากปัจจุบันความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่จัดเก็บผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ให้ข้อมูล แต่การให้ข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

มีความแตกต่างกัน และสถานศึกษาบางแห่งไม่ให้ข้อมูลหรือให้ข้อมูลไม่หมด จึงเกิดความล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพของข้อมูลนั้น ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่มีความต้องการ แก้ไขปัญหามากที่สุด ได้แก่ ควรมีการให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประเมินผลทุกปี ส่วนใหญ่มีการ พัฒนาการดำเนินงานจัดระบบสารสนเทศ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดคุณลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่า ควรเป็นแหล่งบริการข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการศึกษาควบคู่กับการกำกับดูแลสถานศึกษา ดังนั้น เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยี ข่าวสาร และศักยภาพของบุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับการ พัฒนาทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมในระดับประเทศและในระดับสากล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เรียงจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ

1. ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ การออกแบบระบบจัดเก็บและสร้างเครื่องมือ ประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้มีความรู้ด้านการจัดระบบ สารสนเทศ และการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ทุกกลุ่มงานมีการประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรมีบุคลากรที่รับผิดชอบครบทุกงานเป็นผู้รับผิดชอบ ควรจะปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน
3. ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ การเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ในการวิเคราะห์และประมวลผล ควรมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเข้ามา จัดรูปแบบที่มีมาตรฐาน สร้างหรือพัฒนาโปรแกรมที่ทำให้สามารถเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานได้ง่าย และสะดวก รวมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะ ในสถานศึกษาที่มีศักยภาพการดำเนินงานน้อย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้เป็นระบบเดียวกันทุกเขตพื้นที่การศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติกานต์ ศิริ. (2540). **การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการศึกษาระดับจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ครรชิต มาลัยวงศ์ (ผู้บรรยาย). (2540). **การวิจัยและพัฒนาระบบ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยนันท์ธรณ์ ขาวงาม. (2545). **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2542). **ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม, สถาบันราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ณรงค์ ไทยรัตน์. (2537). **สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์ และคณะ. (2532). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพโรจน์ คชชา. (2540). **ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด.
- ภาณุรัตน์ รัตยาภาส. (2534). **25 ปีการวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- มยุรี รัตน์มุง. (2537). **สารสนเทศ ศธ.2537**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- วรพงษ์ สันติวงศ์. (2539). **การจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 8**. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536ก). **การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ สื่อการเรียนการสอนในศูนย์วิชาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536ข). **ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 (แก้ไขเพิ่มเติม)**. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

อารมณ วังศ์บัณฑิต. (2533). **สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

อำรุง จันทวานิช, ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนรรฆมงคล. (2539). **สารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด**. กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผนสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พะเยา เขต 2

แบบสอบถาม

**เรื่อง การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาในครั้งนั้นนอกจากจะเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาแล้วยังนำข้อมูลมาพัฒนางานสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการไปปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมีคุณภาพมากขึ้น ขอให้ท่านกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริง และข้อมูลที่ได้จะใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

จึงขอขอบพระคุณทุกท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 21 ปี () 21 – 30 ปี

() 31 – 40 ปี () 41 – 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ม.6/ปวช.(ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

() อนุปริญญา/ปวส.(ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง)

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

() อื่นๆ ระบุ.....

4. ตำแหน่งงานที่ท่านได้รับผิดชอบ

() รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/ผู้อำนวยการการกลุ่ม

() ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา

() ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานสำนักงานฯ

() อื่นๆ ระบุ.....

5. ท่านปฏิบัติงานในกลุ่มอะไร

- () กลุ่มอำนาจการ
- () กลุ่มการเงินและสินทรัพย์
- () กลุ่มบริหารงานบุคคล
- () กลุ่มนโยบายและแผน
- () กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- () กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- () กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
- () กลุ่มตรวจสอบภายใน

6. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () ต่ำกว่า 10 ปี
- () 10-20 ปี
- () มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

7. ท่านเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศบ้างหรือไม่

- () เคย
- () ไม่เคย

8. ท่านได้ความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีใดมากที่สุด

- () ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- () ได้รับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด
- () ได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาจากหน่วยงานอื่น

**ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบ สารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ท่านได้ปฏิบัติหรือไม่มีการปฏิบัติงาน
การจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ได้ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ได้ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ได้ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล						
1	การประชุมหารือ วางแผนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ					
2	การศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศของสำนักงานฯ					
3	การออกแบบระบบจัดเก็บและสร้างเครื่องมือประมวลผล ข้อมูลสารสนเทศ					
4	การสร้างเครือข่ายในการจัดเก็บข้อมูล					
5	แผนงานงบประมาณสำหรับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ					
6	แผนงานในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง					
2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล						
1	มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
2	การกำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบขั้นตอนการ เก็บรวบรวมข้อมูล					
3	การเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด					

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4.	การสร้างความชัดเจนของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล					
5.	ทุกกลุ่มงานมีการประสานการเก็บรวบรวมข้อมูล					
3. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล						
1	การกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างชัดเจน					
2	การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล					
3	การตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูล					
4. ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล						
1	การเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์และการประมวลผลที่มีประสิทธิภาพ					
2	การเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการวิเคราะห์และประมวลผล					
3	การสรุปผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลภายในเวลาที่กำหนด					
5. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน						
1	การกำหนดขั้นตอนของการเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
2	การจัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มงาน					
3	การนำข้อมูลออกมาเป็นไฟล์ข้อมูลหรือเอกสาร					
4	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลครบถ้วน					
6. ขั้นการนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้						
1	การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจวินิจฉัยในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจสั่งการ					
2	การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2					
3	การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ และทางเว็บไซต์					
4	การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกหน่วย					

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7. <u>ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ</u>						
1	การประเมินผลการจัดการระบบสารสนเทศจากต้นสังกัด					
2	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการระบบสารสนเทศ					
3	การพัฒนาการดำเนินงานจัดการระบบสารสนเทศ					

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของท่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ
มีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1. <u>ขั้นการวางแผนจัดเก็บข้อมูล</u>						
1	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม					
2	ควรสำรวจความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ					
3	ควรมีการกำหนดขอบข่ายของข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและเชื่อถือได้					
4	ควรมีการจัดประชุมปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็น					

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
2. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล						
1	ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากรที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มงาน					
2	ควรสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานเก็บข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยตรง					
3	ควรมีปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเป็นรายปีงบประมาณ					
4	มีระบบและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของแต่ละกลุ่มงาน					
3. ขั้นการตรวจสอบข้อมูล						
1	ควรมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน					
2	ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน					
3	ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบ นำไปใช้ได้ทันที					
4. ขั้นการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล						
1	ควรมีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลควรประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์					
2	ควรมีศูนย์วิเคราะห์และประมวลผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2					
3	ควรมีการประมวลผลข้อมูลโดยจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบ					
5. ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน						
1	ควรมีการเก็บข้อมูลไว้ใช้ให้เกิดความต่อเนื่องภายในระยะเวลาที่กำหนด					
2	ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบหรือหมวดหมู่และสะดวกใช้					
3	ควรแยกประเภทข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกต่อการควบคุม					

ข้อที่	แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
6. ขั้นตอนนำเสนอและนำข้อมูลไปใช้						
1	ควรมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ร่วมกัน					
2	ควรมีการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2					
3	ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้ข้อมูลพื้นฐานทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2					
7. ขั้นตอนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ						
1	ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาาระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน					
2	ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ					
3	ควรมีการประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2					
4	ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสารสนเทศทุกปี					
5	ควรมีการให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประเทินผลทุกปี					

ภาคผนวก ข ตารางคำนวณหาค่า IOC

ตาราง 25 แสดงตารางคำนวณหาค่า IOC

ข้อ/ คน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
1	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
12	+1	0	+1	2	$\frac{2}{3}=0.66$	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ/ คน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
22	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
27	+1	+1	0	2	$\frac{2}{3}=0.66$	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ/ คน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
44	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	3	$\frac{3}{3}=1$	ใช้ได้
53	+1	+1	0	2	$\frac{2}{3}=0.66$	ใช้ได้

หมายเหตุ: ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 นายสุชาติ ศศิภัทรกุล
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 นายอวยชัย รัตนแพทย์
 ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ดร. สกาวรัตน์ ไกรมาก

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	อรณิชา มูลเครือคำ
วัน เดือน ปี เกิด	3 กุมภาพันธ์ 2514
ที่อยู่ปัจจุบัน	146 หมู่ 4 ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2553	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
พ.ศ. 2552	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
พ.ศ. 2550	โรงพยาบาลปง ตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2543	โรงเรียนพะเยาพัฒนวิชาการเทคโนโลยี ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2538	โรงเรียนบริหารธุรกิจพัฒนวิชาการ ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ปวศ. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2537	ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป) วิทยาลัยครูเชียงราย
พ.ศ. 2535	อ.ศศ. (บริหารธุรกิจ) วิทยาลัยครูเชียงราย